

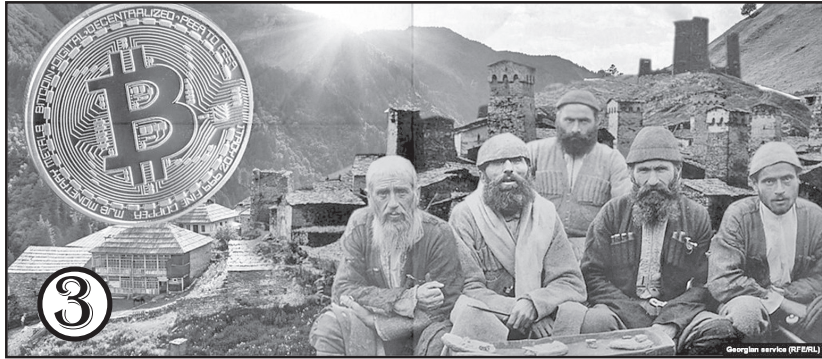
იმისთანა წმინდა საძმომი, ბოგბინდ ბუქ-
უბი სიფყავა, ცუდილუბით და ჭბრბით ბუბ-
თის გაფანა ყულა უჯარბისბაზუ უსბაგლსია.

გაგონის 1918 წლის
25 ივლისიდან

რესპუბლიკა

პარასკევი, 14 იანვარი. 2022 წ. №7 (9345) ელ.ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge უსი 1 ლარი

რალაა იბი სინათლე, რასაცა ახლავს ბნელია“...

რას ნიშნავს
ნატვმ
დაფიხება
21-მ
საუბნებუ?

ბიბკოინსვილიზასია და სვანური სინაგვილია

„ფრისილად, დროვის ქურდობა არ დაბუნაემონ“!

ე. წ. ძველი სტილით ახალი წლის დადგომასთან ერთად, 14 იანვარს. საქართველოში იმ „სახელმწიფო დროვის“ დღე აღინიშნება, რომლის შინაარსი მოქალაქეების აბსოლუტურ-მა უმრავლესობამ დღემდე არ იცის... არადა, როდესაც სა-აკაშვილისდროინდელი საკრებულოს 43 წევრის მიერ მი-ღებული დადგენილების საფუძველზე თბილისის მერიის თავზე „ისტორიული (დავით აღმაშენებლის) თეთრი წითელ-ჯვრიანი დროშები“ აღიმართა, არავის გახსენებია, რომ პირ-ველი ქართული უნივერსიტეტის პროფესორის აზრით „თეთრ ფონზე გამოსახული ხუთი ჯვარი კათოლიკური სამყაროს ინ-ტეგრაციული სიმბოლოა და ის ჯვაროსნულ ეპოქაში შეიქმ-ნა“ (თედო დუნდუა, „ძელი ცხოვრებისაი და მისი ვარიან-ტები“, თბილისი, 2000). ამასთან, ვინაიდან „იერუსალიმის ჯვარი“ („მოლივლივე“ დიდი ჯვარი სწორი მცირე ჯვრე-ბით) სრულიად სხვა ფორმისაა, არ შეიძლება ის ქართული დროშის ანალოგად ჩაითვალოს, ხოლო „ნაციონალურ დრო-შად“ მიჩნეულ ხუთჯვრიან სიმბოლოს ჯვაროსნების მიერ ჯერ კიდევ XIII საუკუნეში დაფუძნებული ერთ-ერთი ორდენი იყენებდა, რის თაობაზეც აკადემიკოსმა გურამ შარაძემ არა-ერთხელ განაცხადა საქვეყნოდ, ხოლო ბატონი აკაკი ბაქ-რაძე გვაფრთხილებდა „ფრთხილად, დროშის ქურდობა არ დაგვწამონო“ (გაზეთი „საქართველო“, №54, 1997 წელი).

მანამდე, ქართული ისტორიული დროშების ცნობილმა მკვლევარმა, პროფესორმა სვიმონ გამსახურდიამ გაზეთე-ბის მეშვეობითაც ამცნო საზოგადოებას, რომ „მე-14 საუკუნეში ანონიმი კათოლიკე ბერის მიერ შექმნილ ატლასზე ჩახატული ხუთჯვრიანი დროშა შეუძლებელია 2 საუკუნით ადრე მოღ-ვანე დავით აღმაშენებელს დაფუძნებოდა. ამის დამადასტუ-რებელი არც ერთი ისტორიული ცნობა არ მოგვეპოვება. წყაროების მიხედვით, არც მანამდე და არც მე-11-12 საუკუნეების ქართულ დროშებზე ხუთი ჯვრის გამოსახულება არსად ფი-გურირებს...“ (ამისთვის, ბატონი სვიმონი ჰერალდიკის სა-ხელმწიფო კომისიიდან დაითხოვეს...).

ისიც ფაქტია, რომ არსებული სახის ხუთჯვრიანი დროშა პირველად „მოქცავშირის“ ღონისძიებებზე 1995 წელს გამოჩ-ნდა. ოპოზიციაში „მივლინებულმა“ სააკაშვილმა ის ჯერ „ნაცმოძრაობის“ სიმბოლოდ აქცია, მერე დავით აღმაშენებ-ლის დროშად „მონათლა“ და სახელმწიფო დროშადაც „გა-ამწესა“, ხოლო ახალმა ხელისუფლებამ ჰერალდიკის საბ-ჭოს მიერ ადრე „ჯვაროსან ჯოფრუა დე ბუილონის (გოდ-ფრი ბუიონელის) ემბლემად, იერუსალიმის გერბად და წმინ-და ნიშნად“ მოხსენიებული ხუთჯვრიანი სიმბოლო საქარ-თველოში უკვე „სავარაუდოდ, გიორგი ბრწყინვალის დროს დამკვიდრებულად“ ჩათვალა... არადა, საკვებით შესაძლე-ბელია, მართლაც გიორგი ბრწყინვალეს შემოეტანა ეს დრო-შა საქართველოში, რადგან პალესტინაში რამდენიმე ქარ-თული მონასტერი აღადგინა და ქართველ პილიგრიმებსაც გაუთავისუფლა წმინდა მიწამდე მისას-ვლელი, მაგრამ მეცნიერულად ეს ჯერ დადასტურებული არ არის.

საბადისწერო 1922 წელი

ფიხი გვნავს... მიუა გვასინავს

„აუბ-ვა სანაქსიები უნდა დაუნავსოს მოსკოვს!“

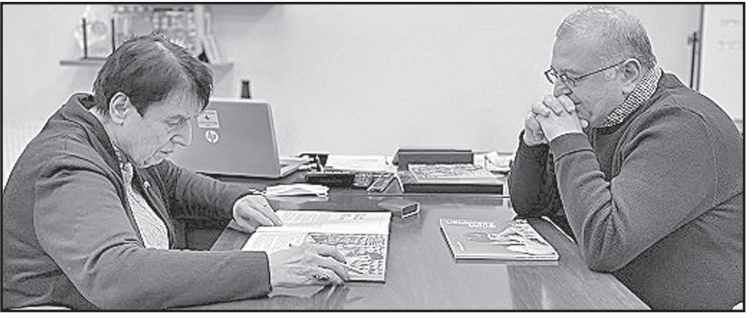
9 სანაბორის წერილი ჯო ბაიდანს

თამარ მეფის მონეტა ჭადრაკის დედოფალს

საბ-ის პრეზიდენტმა ნონა გაფრინდაშვილს თამარ მეფის საკოლექციო მონეტა საჩუქრად გადასცა. როგორც კობა გვე-ნეტაძე სოციალურ ქსელში წერს, როდესაც ეროვნული ბანკი ახალ საკოლექციო მონეტას უშვებს, მას გამორჩეუ-ლი ღვანლის მქონე ადამიან-ებს საჩუქრად გადასცემენ, ვისი მოღვაწეობაც მონეტის თემას მიესადაგება.

„ეს გადაწყვეტილება ყო-ველთვის ხანგრძლივი ფიქრის და მსჯელობის საგანია. თუმ-ცა, უნდა ვაღიარო, რომ თამარ მეფის მონეტის შემთხვევაში, გადაწყვეტილება მყისიერი და ერთსულოვანი იყო.“

ქალბატონი ნონა – პირვე-ლი დიდოსტატი ქალი მოჭად-რაკე და მრავალგზის ჩემპიონ-

ნი, რომელიც თამარ მეფის მსგავსად, ტოლს არ უდებდა მა-მაკაცებს იმ დარგში, სადაც ქა-ლის მასშტაბური წარმატება წარმოუდგენელი იყო. მან ქალ-თა ჭადრაკი მამაკაცთა ჭადრა-კის დონეზე აიყვანა და საქარ-თველოს სახელი მსოფლიო მას-შტაბით წარმოაჩინა. ვფიქრობ, საქართველოს ეროვნული ბან-

კის თანამშრომლებისგან თა-მარის საკოლექციო მონეტის გადაცემა მისი საქვეყნო ღვან-ლის სიმბოლური აღიარებაა. ჩემთვის განსაკუთრებით სა-ამაყოა, რომ მონეტის მთლი-ანი თანხა ეროვნული ბანკის თანამშრომელთა ძალისხმე-ვით შეგროვდა“, – წერს კო-ბა გვენეტაძე.

ერთობის ფისი სვანებს ბევრჯერ ღაუღიათ, მათ შორის, ბოლშევიკების, რუსული გაღასახალებისა და ხულონკის წინააღმდეგ. ტრადიციას, რომელიც სვანეთში დღემდე შემორჩა, ალრა დავების გაღასახრელად იყენებდნენ, უფრო მოგვიანებით კი მაშინ, როდესაც პრობლემას სახელმწიფო ვერ ან არ აბპარებდა.

„ვივილივართ ყვილანი და ვითივათი“, — ამ მოწოდებით დაასრულეს 2021 წელი მესტიის და ასე გადაიკვეთა ერთმანეთთან ხატზე დაფიცება და კრიპტოვალუტის წარმოება — ორი რამ, რაც წესით, არც დროსა და არც სივრცეში არ უნდა გადაკვეთილიყო.

მესტიის მკვიდრი სვიჩა ჩართოლანი ერთ-ერთი მათგანია, ვინც 30 დეკემბერს, მესტიის წმინდა გიორგის ტაძარში მივიდა.

„იძახიან, დაფიცება, დაფიცებო. უბრალოდ შეიკრიბა ხალხი და თავისი აზრი გამოთქვა. მე გამოვედი და ვთქვი, არ მისარგებელია და არც ვისარგებლებ, ხალხის საზიანოს არ გაავაყვებ-მეთქი. ასე თქვა თითქმის ნახევარზე მეტმა“, — სვიჩა „რადიო თავისუფლებას“ ეუბნება, რომ უმეტესობას, ვინც ტაძარში იყო შეკრებილი, კრიპტოვალუტასთან არც არაფერი აკავშირებს.

მთის კანონით განსაზღვრული შეღავათი, უფასო ელექტროენერგია, გახდა იმის მიზეზი, რომ ბოლო წლებში სვანეთში კრიპტოვალუტის, ციფრული ფულის წარმოების, ბუმი. კრიპტოვალუტების წარმოებას მძლავრი კომპიუტერები, აქედან გამომდინარე კი — დიდი რაოდენობით ელექტროენერგია სჭირდება.

მესტიის მერიის მონაცემებით, 7 მეგავატის ნაცვლად, მოსახლეობა დღეს 27 მეგავატს წვავს. ამგვარ დატვირთვას ისედაც მოძველებული სადენები ვერ უძლებს, რის გამოც ხშირად ითიშება დენი, ჩნდება ხანძრები, მწყობრიდან გამოსვლი ტექნიკა.

„ეჭვი წელია, ეს პრობლემა არ მოგვარდება და მივმართეთ უკიდურეს ზომას... შესრულდა ხატზე დაფიცების რიტუალი, რომელიც მოიცავდა ერთადერთ პუნქტს, რომ გაგვეთქვა მოსახლეობას მაინერები ჩვენ, სხვა ალტერნატიული გამოსავალი არ დაგვტოვებს“, — ამბობს მესტიის მკვიდრი ანა ჩართოლანი. სვიჩა ჩართოლანის თქმით, ასაკოვანმა მესტიელებმა პირობა ასე ჩამოაყალიბეს: „ვინც დღის მერე არ გამორთოს, ამ ხატს და ჯვარს ებარებოდესო. ამინო, შესძახა ხალხმა და მას შემდეგ შედარება არ არის, გვაქვს დენი. მაგრამ ეს მხოლოდ მესტიას ეხებოდა, ახლა სხვა სოფლებთანაც უნდა ვიმუშაოთ“.

ბოლშევიკების და ხულონკის წინააღმდეგ

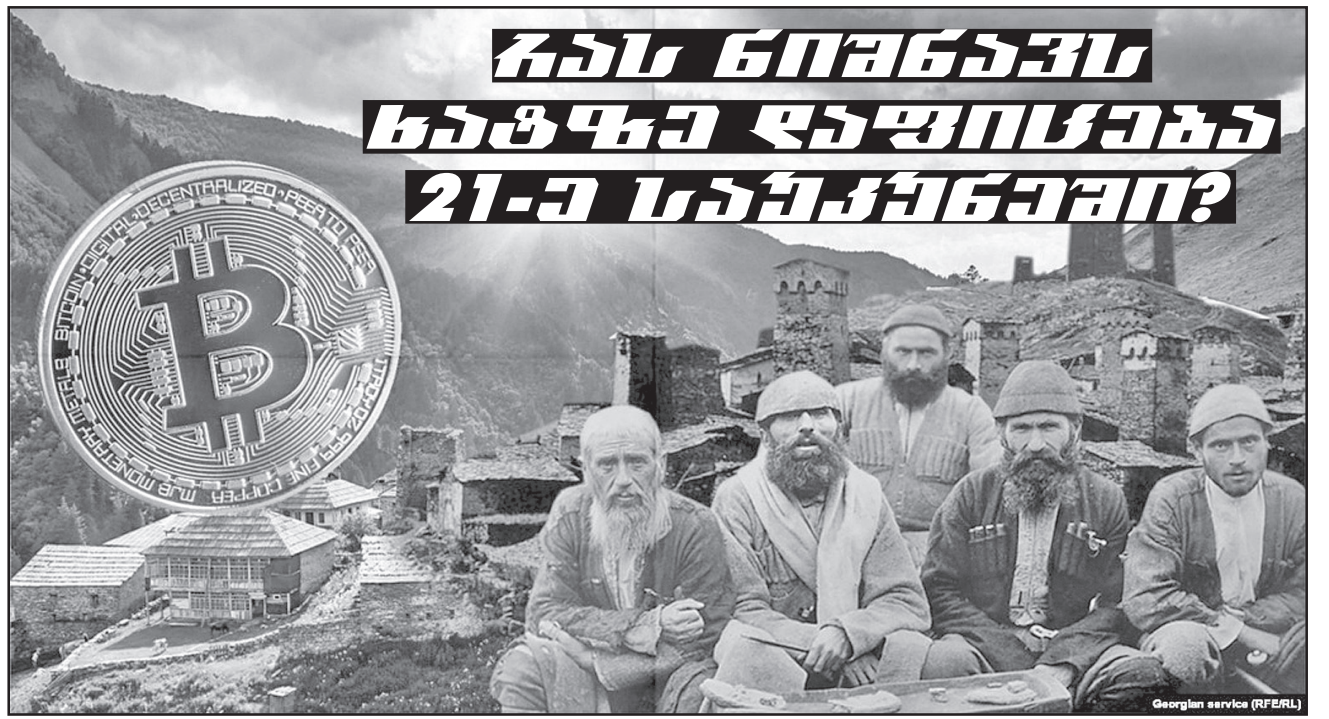
ფიცს, რომელიც სვანეთში მაინინგის აღსაკვეთად დადეს, ერთობის ფიცს უწოდებენ. ასეთი ფიცი დაიდო 1921 და 1924 წლებშიც, როდესაც სვანეთის მოსახლეობა ბოლშევიკების წინააღმდეგ იბრძოდა.

იგივე ფიცი დადეს ხალხს აჯანყების დაწყებამდე. 1875 წელს მეფის რუსეთმა სვანეთში არაყსა და თამბაქოზე სააქციზო გამოსაღები შემოიღო. სააღგილმაძილო გადასახადის დასაწესებლად ნამესტინკებმა მიწების აზომვაც დაიწყეს, რასაც ხალხის მასობრივი პროტესტი მოჰყვა. 2 ათასამდე ადგილობრივი სოფელ კალაში ლაგურკას ეკლესიასთან შეიკრიბა, სადაც სვანეთის სინმინდე, მე-12 საუკუნის მაცხოვრის ხატი (შალთანის ხატად წოდებული) ინახება. მოსახლეობამ სწორედ მასზე დაიფიცა, რომ რუსებს წინააღმდეგობას გაუწევდნენ.

„ეთნოგრაფი გვჩვენებს გაბლიანი აღწერს სხვა შემთხვევასაც. როდესაც მეფის ხელისუფლება გადავარდა, ქვეყანაში განუკითხაობა და ძარცვა-გლეჯა დაიწყო. მაშინ შეკრებილან სვანები წმინდა კვირიკეს ეკლესიაში და დაუფიცავთ, რომ დანაშაულს არ ჩაიდენდნენ“, — უყვება „რადიო თავისუფლებას“ ეთნოგრაფი როზეტა გუჯეჯიანი.

ერთობის ფიცი დაიდო 2013 წელსაც. სვანები მას ხულონკის მშენებლობის წინააღმდეგ გაერთიანდნენ. სოციალური სამართლიანობის ცენტრის მონაცემებით, მას შემდეგ ამ ფიცს სვანეთის ბევრი სხვა თემიც შეუერთდა, რომლებიც სხვადასხვა პროექტს აპროტესტებდნენ.

ხაიშელი ზურაბ ნიჟარაძე ერთ-ერთი აქტივისტია, რომელიც ჰესების მშენებლობის წინააღმდეგ იბრძვის.

ბიტკოინისივილიზაცია და სვანური სინამდვილა

ის ფიცის ტექსტის შედგენაშიც მონაწილეობდა, რომელიც წმინდა გიორგის ხატთან თვითონაც დადო. მის გარდა დაიფიცა კიდევ 56-მა ოჯახმა. ამბობს, რომ თავიანთ პრინციპებს ისეც ბოლომდე უერთგულებდნენ, მაგრამ ფიცის დადებას კიდევ სხვა დატივრთვა ჰქონდა.

„წინააღმდეგობას რომ წააწყდნენ, ბინძური ქორები გაგვივრცელეს, თითქოს იმისთვის ვიბრძოდით, რომ უფრო მეტი სარგებელი გვიდოდა ინვესტორისგან. დავიფიცეთ, რომ მთელი საქართველოსთვის დაგვეწახვებინა, ფინანსური სარგებელი არ იყო ჩვენი მიზეზი. მათ შორის ისეთმა ხალხმაც დადო ფიცი, ვისაც სახლში მხოლოდ ერთი კვირის სამყოფი ფული ჰქონდა. დაფიცება სახელმწიფოს სისუსტის გამოხატულებაა, როდესაც სახელმწიფო ხალხს არ უსმენს, ასეთ შედეგს იღებს“, — ამბობს ზურაბ ნიჟარაძე.

უკვე 2018 წელს სვანეთში ლალხორი მოეწყო, რაც სვანეთის ყველა თემის წარმომადგენლების შეკრებას ნიშნავს. ლალხორი იღებს გადაწყვეტილებებს, რომლის აღსასრულებლად ხატზე დაფიცების რიტუალი ტარდება. ვარაუდობენ, რომ 1948 წლის შემდეგ ეს იყო პირველი შემთხვევა, როდესაც სვანეთში ლალხორი შეიკრიბა. ლალხორის მოთხოვნებს შორის იყო მთელ სვანეთში ჰესების მშენებლობის, ოქროს წარმოებისა და ბუნებისთვის, ადამიანის საცხოვრისის მატერიალური და არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობისათვის მავნელების აღსაფიქრებელი, მათ შორის იგულისხმებოდა: ხულონკისი, ნენსკრა ჰესი, მესტიაჭალა ჰესი და ზემო სვანეთში დაგეგმილი სხვა 50-ზე მეტი ჰესი.

აღრე და ახლა...

„ვივილივართ, ხატზე დაფიცება შედეგს ვერ მოიტანს, რადგან ვინც ღვთის მოშიშია, ისედაც არ გააკეთებს ასეთ რამეს“, — ამბობს ეთნოგრაფი როზეტა გუჯეჯიანი და „რადიო თავისუფლებას“ უყვება, თუ საიდან წამოვიდა ფიცის დადების ტრადიცია. მისი თქმით, ფიცი, როგორც სოციალური კონტრაქტი, ძველი ქართული სახელმწიფო სამართლიდან მოდის. ფიცს იყენებდნენ როგორც ქონებრივი, ისე სისხლის სამართლის დავების გადასაწყვეტად, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, თუ მტკიცებულება არაფერი ჰქონდათ. ქონებრივი დავისას დაფიცების ვალდებულება ეკისრებოდა ქონების პატრონს (მას ფიცით უნდა დაემოწმებინა, რომ ქონება ნამდვილად მისია), სისხლის სამართლის შემთხვევაში კი — ბრალდებულს.

უშუალოდ სვანეთში ფიცს განსაკუთრებულ შემთხვევებში დებდნენ, ძირითადად მამაკაცები. იფიცებდნენ ეკლესიაში, შედარებით მსუბუქი საქმის შემთხვევაში კი — ტაძრის ეზოში დამობრძანებულ ხატთან. საჭირო იყო თუ არა ფიცის დადება, ამას მედიატორთა ჯგუფი წყვეტდა. არსებობდა ფიცის დადების კიდევ უფრო რადიკალური ფორმა, ხატზე გადაცემა. ამ შემთხვევაში ადამიანს თუ საკამათო საქმეს, „ღვთის სამართალს“ მიანდობდნენ ხოლმე.

„როდესაც სახელმწიფო ინსტიტუტების ესა თუ ის სტრუქტურა მოშლილი იყო, ხალხური სამართალი ამოქმედდებოდა ხოლმე. სამწუხაროდ, იგივე

მდგომარეობა გვაქვს ახლაც. სახელმწიფო ვერ ახერხებს დენის მიმტაცებელთა მხილებას და მოსახლეობას ისლა დარჩენია, მისთვის ცნობილი ერთადერთი ინსტიტუტია ამოქმედოს“, — ამბობს როზეტა გუჯეჯიანი.

როგორ უზერებს ამ ყველაფერს ეკლესია?

„წმინდა სვანის ჰუფცავ, რამეთუ ვერ ძალ-გიც ერთისაცა თმისა განსპეტაკებდა გინა დაშავებდა. არამედ იყავნ სიტყუაჲ თქუნი ჰჳ — ჰე და არაჲ — არა. სოლო უმეტესი ამათსა უკეთურისაგან არს (მათე 5, 36-37).“

ერთი შეხედვით, ქრისტიანული ტრადიცია ფიცის წინააღმდეგია. ადამიანმა რომ არ უნდა დაიფიცოს, სახარების მიხედვით, ამის შესახებ მაცხოვრებმა იქცადა, მაგრამ მიქაელ მთავარანგელოზმა ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი ალექსანდრე (გალდავა) ამბობს, რომ მას შემდეგ ბევრი რამ შეიცვალა. ავიღოთ თუნდაც განქორწინების მიზეზები. დღეს ეკლესიამ ცოლქმარი შეიძლება ბევრი რამის გამო გაყაროს, სახარების მიხედვით კი ეს მხოლოდ ღალატის შემთხვევაშია გამართლებული.

„არსებობს სამხედრო ფიცი, ჯვრისწერის დროს ფიცი, პრეზიდენტები იფიცებენ ბიბლიაზე... სვანეთში ერთგვარი ფოლკლორული ფიცია გავრცელებულია. თავისთავად ფიცი არც უკარგია და არც ცუდი, მთავარია, რას დაიფიცავ და როგორ შეასრულებ. თავად ფიცის დადებისათვის არის ცუდი, თუ დაარღვევს. ამ შემთხვევაში ის ზნეობრივ ადამიანად აღარ ჩათვლება“, — ამბობს დეკანოზი ალექსანდრე. ის ასევე განმარტავს, რომ ადამიანს არ ძალუძს არც მომავლის განჭვრეტა, არც უამრავ ისეთ პროცესზე ზემოქმედება, რომელსაც შეუძლია მას ფიცის შესრულებაში ხელი შეუშალოს, — „მაგრამ ჩვენი რჯულზე უმტკიცესიაო. იგივე ცხვრების კვლა გიორგობაზე. ეს არის საშინელი, სასტიკი სანახაობა, მაგრამ ერთგულად ემსახურებიან, რადგან ჰგონიათ, რომ ასე ღვთის წყალობას დაიმსახურებენ. აქ ერთადერთი გამოსავალი განათლებაა, რომ ღმერთზე სხვანაირად დაფიქრდენ და სხვა წარმოდგენა გქონდეს“.

რა მოხდება, თუკი ვინმე ფიცს გატეხს? დეკანოზ ალექსანდრეს თქმით, ამ შემთხვევაში არ უნდა წარმოვიდგინოთ, რომ ღმერთი დასჯის ასეთ ადამიანს. მისი თქმით, ღმერთი სიყვარულია და, შესაბამისად, ღვთის სამართალიც უფრო მოწყალებისკენ იხრება, ვიდრე დასჯისკენ.

სვიჩა ჩართოლანი ნუსხს, რომ თუ ელექტროენერჯის წარმოება არ შემცირდება, სვანეთს დენს უფასოდ აღარ მიანოდებენ: „თუ დენზე გადასახადი დაგვიწესეს, ეს ხალხზე ძალიან ცუდად აისახება. ზოგი პენსიონერია, ზოგი სოციალურად დაუცველი, ვერაფერ აუვა მაგას. გვჩუქნიან დენს და უნდა მოვეფრთხილდეთ. მართო შენს თავზე არ უნდა იფიქრო ადამიანმა“.

თავა თოფურია. „რადიო თავისუფლება“

ამბროსი ხელაია

1922 წლის აჯანყებები და მათი კონსტიტუციური საფუძვლები

სპანეთში ანტისაბჭოთა ეროვნული აჯანყება 1921 წლის 28 ოქტომბერს დაიწყო. აჯანყებული სვანები მულანში მდებარე სამხარო რევოლუციური კომიტეტის შენობას დაესხნენ თავს. აჯანყებას მალე შეუერთდა რაჭა-ლეჩხუმის მოსახლეობა.

საბჭოთა ხელისუფლების წარმომადგენლები და რუსული წითელი ჯარის ნაწილები ჯვარის მიმართულებით გაიქცნენ. გზაზე ჩასაფრებულმა აჯანყებულთა რაზმმა მოწინააღმდეგის დიდძალი იარაღი ჩაიგდო ხელში. მოგვიანებით აჯანყებულებმა ადგილობრივი მოსახლეობის ხატზე დაფიცება დაიწყეს. შედეგად, მათ გარშემო 2000 კაცი შეგროვდა.

„გაგვწყვეტენ და თავი მაინც ვისისხლოთ“, – ასეთი იყო აჯანყებულების გადანაცხვები. აღშფოთებული 80 სვანი ჩაუსაფრდა რუსის ჯარს მიუდგომელ კლდეებზე და ცეცხლი გაუხსნა. რუსის ჯარმა 80 კაცი დაკარგა და ჯვარისაკენ დაიხია (დაუშვილი ა., ანტისაბჭოთა აჯანყება სვანეთში, „საისტორიო მოამბე“, 2009-2010, №79-80).

სვანეთის აჯანყების შესახებ საქართველოს საგანგებო კომისია იტყობინებოდა: „მიმდინარეობს აშკარა ანტისაბჭოთა აჯანყება. აჯანყებულთა რიცხვი 1600 კაცამდე აღწევს. უშუალო ხელმძღვანელობას უწევს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია... მოსახლეობა შეიარაღებულ წინააღმდეგობას უწევს საბჭოთა ხელისუფლების მიერ აჯანყების სალიკვიდაციოდ გაგზავნილ ძალებს. აჯანყებას მიემხრო სვანეთის მთავრი პირველი უზნის რევკომის ყოფილი თავმჯდომარე სამსონ ქალაქი. აღინიშნება მთავრის მილიციის დიდი ნაწილის გადასვლა აჯანყებულთა მხარეზე... შეიარაღებულნი არიან რუსული, გერმანული და თურქული მარხვრებით.“

აჯანყებულმა სვანებმა საბჭოთა ხელისუფლების სახელზე პეტიცია შეადგინეს, რომელიც თბილისში 1922 წლის 20 იანვარს ჩაიტანეს, თუმცა 1922 წლის 15 მარტს აჯანყებამ ახალი ძალით იფეთქა. სვანები თავს დაესხნენ ლენტეხის, ჩოლურისა და ლაშხეთის საგუზავოებს და ბოლშევიკები და წითელარმიელები დაატყვევეს. მოგვიანებით აჯანყებულებმა ცაგერს შეუტყეს, მაგრამ ვერ აიღეს და უკან დაიხიეს.

1922 წლის გაზაფხულზე აჯანყებულებმა ველარ შეძლეს დამატებითი ძალებით, არტილერიითა და ავიაციით გაძლიერებული წითელი არმიის შეკავება. საბჭოთა ხელისუფლებამ რეპრესიების გზით აღადგინა „ნესრიგი“ სვანეთში.

გაბრიელა. დასაწყისი №. №6

1922 წლის 12 მარტს ქაქუცა ჩოლოყაშვილის პარტიზანული რაზმი, ე.წ. შეფიცულთა ჯგუფი გავიდა ტყეში და ლიად დაუპირისპირდა საბჭოთა ხელისუფლებას.

1922 წლის ივლისში აჯანყებამ იფეთქა ფშავ-ხევსურეთში...

ისტორიკოს დიმიტრი შველიძის თქმით, სვანეთის სახალხო აჯანყებამ დააჩქარა საქართველოს დამოუკიდებლობის მომხრე პარტიების მოლაპარაკება, რაც 1922 წლის აპრილ-მაისში „დამოუკიდებლობის კომიტეტის“ შექმნით დასრულდა. „დამოკომი“ იყო ინტერპარტიული ორგანიზაცია, რომელსაც უნდა მოემზადებინა საყოველთაო აჯანყება დამოუკიდებლობის აღდგენის მიზნით.

საქართველოს ემიგრანტულმა მთავრობამ აჯანყებისა და მისი ჩახშობის შესახებ აცნობა გენუის საერთაშორისო კონფერენციას, რომლის ორგანიზატორებმა რუსეთის დელეგაციის ხელმძღვანელს გიორგი ჩიჩერინს რეპრესიების შეჩერებისკენ მოუწოდეს.

გენუის სამშვიდობო კონფერენციაზე წაიკითხეს საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ამბროსი ხელაიას მიერ გაგზავნილი საპროტესტო მემორანდუმი:

„დაუყოვნებლივ გაცვანილ იქნეს საქართველოს საზღვრებიდან რუსეთის საოკუპაციო ჯარი და უზრუნველყოფილ იქნეს მისი მიწა-წყალი უცხოელთა თარეშისა და მძლავრობა-მიტაცებისაგან; საშუალება მიეცეს ქართველ ერს თვითონ, სხვათა ძალდაუტანებლივ და უკარანხოდ, მოაწყოს თავისი თავი ისე, როგორც ეს მას უნდა, შეიმუშავოს ისეთი ფორმები სოციალ-პოლიტიკური ცხოვრებისა, როგორც მის ფსიქიკას, სულისკვეთებას, ზნე-ჩვეულებასა და ეროვნულ კულტურას შეესაბამება. სრული იმედით მიქვს, რომ მაღალპატივცემული კონფერენცია, რომელსაც მიზნად დაუსახავს, გარკვევის უდიდესი პრობლემები კაცობრიობის ცხოვრებისა და დაამყაროს ქვეყანაზე სამართლიანობა და თავისუფლება, არ უგულვებელყოფს პატარა საქართველოს ელემენტარულ მოთხოვნებს, დღეს ჩემი პირით წარმოქმულს და დაიხსნის მას ძალიან მძიმე მონობისა და სამარცხინო მონობის კლანჭებიდან.“

გენუის კონფერენციამ მხოლოდის მოახერხა, რომ საბჭოთა საქართველოს დელეგაციის მეთაურს ბუდუ მდივანს არ დართონება, საქართველოს სახელით გაოსულიყო, რადგანაც საქართველო რუსეთის მიერ იყო ოკუპირებული.

აფხაზეთის „დამოუკიდებელი რესპუბლიკის“ შექმნა

1918 წლის ივნისში, საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან ორ კვირაში, აფხაზეთა სახალხო საბჭოსა და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობას შორის დაიდო ხელშეკრულება, რომელშიც ნათქვამია, რომ „შინაგანი მმართველობა და თვითმმართველობა

აფხაზეთში მიეკუთვნება აფხაზეთა სახალხო საბჭოს“.

1921 წლის 21 თებერვალს კი, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუციის 107-ე მუხლში ჩაიწერა:

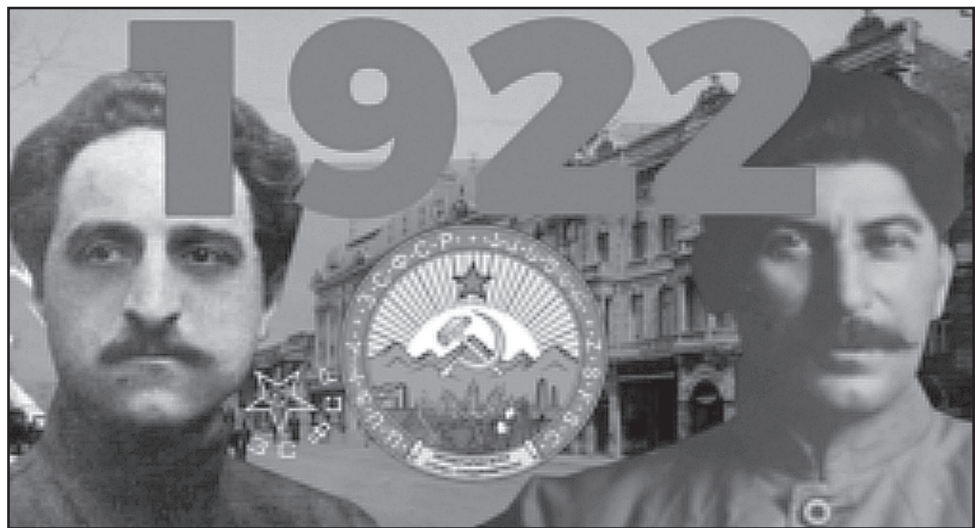
„საქართველოს რესპუბლიკის განუყოფელ ნაწილებს – აფხაზეთს (სოსუმის ოლქი), სამუსლიმანო საქართველოს (ბათუმის მხარე) და ზაქათალას (ზაქათალის ოლქი), ენიჭებათ ადგილობრივ საქმეებში ავტონომიური მმართველობა“.

საქართველოს დამოუკიდებლობის წლებშივე, საბჭოთა რუსეთთან ზავის დადების შემდეგაც კი, ბოლშევიკები სოსუმის ოლქში ეწეოდნენ საქართველოს დემოკრატიული წეს-წყობილებითა და მისი მთავრობის წინააღმდეგ აგიტაციას და აწყობდნენ შეიარაღებულ აჯანყებას, – ამის შესახებ ნათქვამია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შს სამინისტროს არაერთ ანგარიშში.

ტეტმაც, რომელმაც სპეციალურ დეკლარაციაში დაწერა, რომ საქართველოსა და აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკებს შორის ურთიერთობა საბჭოების ყრილობების შემდეგ გაირკვევა.

საბჭოთა სინამდვილეში ეროვნული სახელმწიფოებრიობის უმალესი ფორმა იყო საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა, შემდეგ მოდიოდა: ავტონომიური სსრ, ავტონომიური ოლქი და ადრეულ ეტაპზე – შრომითი კომუნა. ტერიტორიით და მოსახლეობით ბევრად უფრო დიდი იყვნენ ბაშკირეთი, თათრეთი, ყარაჩაი-ჩერქეზეთი და ა.შ., მაგრამ რატომღაც მხოლოდ აფხაზეთს მიეცა ყველაზე მაღალი სტატუსი. ქართველი ისტორიკოსების ნაწილი ვარაუდობს, რომ ამის მიზეზი საქართველოს დასჯის სურვილი იყო.

საქართველოს სსრ კონსტიტუციაში, რომელიც 1922 წლის 2 მარტს მიიღო სა-

საბაჟისნეპი 1922 წელი

1921 წლის 4 მარტს აფხაზეთში საბჭოთა ხელისუფლება დაამყარა წითელმა არმიამ, რომლის რევოლუციურმა სამხედრო საბჭომ, აფხაზეთის რევკომმა და კაპეიუმო გაერთიანებულ სხდომაზე მიიღეს გადაწყვეტილება, რომ აფხაზეთი გამოცხადდეს დამოუკიდებელ საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკად, ხოლო პარტიული ორგანიზაციას ეწოდებოდა აფხაზეთის კომუნისტური პარტია. მალევე ეს ყველაფერი აცნობეს მოსკოვში ლენინსა და სტალინს.

ისტორიკოს ლევან თოიძის თქმით, დაახლოებით ამავე პერიოდში სტალინი გაზეთ „პრავდაში“ ამტკიცებდა, თუ როგორ იჩაგრებოდნენ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ოსები, აფხაზები, სომხები და როგორ ფართოვდებოდა საქართველო მეზობლების ხარჯზე.

1921 წლის 31 მარტს აფხაზეთის რევკომი რადიოგრამას უგზავნიდ ლენინს, სტალინსა და ჩიჩერინს:

„მშრომელთა ნებით იშვა ახალი საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა – აფხაზეთი. აფხაზეთის მუშათა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოების პირველი ყრილობა საბოლოოდ გადაწყვეტს ხალხის ბედს“.

აფხაზეთის დამოუკიდებლობა ცნო საქართველოს რევოლუციურმა კომი-

ქართველოს საბჭოების პირველმა ყრილობამ, ნათქვამია:

„საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკაში თავისუფალი თვითგამორკვევის საფუძველზე შეიქმნა: აჭარის ავტონომიური სსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი და აფხაზეთის სსრ; უკანასკნელი უკავშირდება საქართველოს სსრ-ს ამ რესპუბლიკათა შორის დადებული, განსაკუთრებული საკავშირო ხელშეკრულების საფუძველზე“.

სერგო ორჯონიკიძემ მოგვიანებით ასე განმარტა აფხაზეთის „დამოუკიდებლობის ცნობის“ ფაქტი:

„როცა აფხაზეთმა დამოუკიდებლობა მოითხოვა, ჩვენ აფხაზეთის კომუნისტებს მივუთითებდით, რომ ასეთ პატარა სახელმწიფოს დამოუკიდებლობა შეუძლებელია, მაგრამ დავთანხმდით ამაზე. ჩვენ ვამბობდით: თუ აფხაზი ხალხისთვის მიყენებული ჭრილობები ჯერ კიდევ არ მოშუშებულა, დაე, აფხაზეთი დამოუკიდებელი იყოს. დაე, მოიშუშოს მენშევიკებისაგან მიყენებული ჭრილობები, მაგრამ შემდგომში აფხაზეთი თვითონ დარწმუნდებინა საბჭოთა მეზობელთან – საქართველოსთან მჭიდრო გაერთიანების აუცილებლობაში“.

აფხაზეთის დამოუკიდებლობის დროებით ხასიათზე მაშინ აფხაზი კომუნისტებიც საუბრობდნენ. ნესტორ ლაკობა დამოუკიდებლობას, ავტონომიას და სხვა პოლიტიკურ ფორმებს „უაზრო აბრას“ უწოდებდა. ეფრემ ეშბაძე ამბობდა, რომ „დამოუკიდებლობა“ შეიქმნა იმ პერიოდისთვის როგორც ყველაზე ოპტიმალური ფორმა ეროვნული შუღლის არგალვიცებისთვის.

თუმცა აფხაზეთმა ეს ახალი სტატუსი მთელი ათი წლის განმავლობაში, 1931 წლის 11 თებერვლამდე ატარა, ვიდრე აფხაზეთის საბჭოების VI ყრილობაზე არ მიიღეს აფხაზეთის სახელშეკრულებო სსრ-ის აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკად გარდაქმნის გადაწყვეტილება.

სოსუმი

სამხრეთ ოსეთის „გამოჭრილი“ ავტონომია

სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი 1922 წლის 20 აპრილს შეიქმნა და მასში შევიდა 40 ქართული სოფელი და ერთი ქალაქი – ცხინვალი, სადაც 20 ათასი ქართველი და 1100 ოსი ცხოვრობდა.

ავტონომიური ოლქის შექმნის საბოლოო გადაწყვეტილებაც მოსკოვში იქნა მიღებული, რასაც წინააღმდეგობა ვერ გაუწია ადგილობრივმა ხელისუფლებამ, რომლის დასკვნა ერთმნიშვნელოვნად ნეგატიური იყო.

„ოსების მიერ დასახლებული რაიონები მოკლებული არიან გეოგრაფიულ მთლიანობას და შეადგენენ გეოგრაფიულად და ეკონომიურად სხვადასხვა პროვინციების ნაწილებს. ასეთი ჩამონაჭრებიდან ხელოვნურად შემდგარი ადმინისტრაციული ერთეულის შექმნა განუხორციელებლად უნდა ჩაითვალოს ტოპოგრაფიული პირობების გამო“, – წერდა საქართველოს ცკ-ის მაშინდელი მდივანი ბესარიონ კვიციანი.

ბესარიონ კვიციანი

ისტორიკოს ლევან თოიძის მიხედვით, ამიერკავკასიის კომისარიატი და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის მანძილზე შიდა ქართლში მცხოვრებმა ოსებმა სამჯერ მოახვედრეს აჯანყება საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების მიზნით.

თუმცა ერთი ავტონომიის მოთხოვნა და მეორე – ტერიტორიის გამოყოფის საკითხი. თვითონ ოსმა ბოლშევიკებმა საკითხი ასე გადაწყვიტეს:

„1921 წლის 6-8 სექტემბერს გამართულმა სამხრეთ ოსეთის რევიუკონისა და პარტიული კომიტეტის სხდომამ დაადგინა: სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის შექმნის აუცილებლობა ცენტრით ცხინვალში და, რომ სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა რესპუბლიკა ნებაყოფლობით შედის საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკასთან ფედერაციულ კავშირში“.

ამავე სხდომაზე შემუშავდა „ახალი რესპუბლიკის“ საზღვრების პროექტი, რომელმაც მოიცვა გორის, დუშეთის, რაჭისა და შორაპნის მაზრების რამდენიმე ათეული ქართული სოფელი.

ცხადია, ამ საკითხშიც გადამწყვეტი სიტყვა ეკუთვნოდა რუსეთის კომუნისტური პარტიის ცკ-ის კავბიუროს, რომელმაც შალვა ელიაშვილის მოხსენების საფუძველზე დაადგინა: მიენიჭოს სამხრეთ ოსეთს ავტონომიური ოლქის სტატუსი და საქართველოს რევკომმა სამხრეთ ოსეთის აღმასკომთან ერთად დაადგინოს მისი საზღვრები.

გრიგოლ ლორთქიფანიძემ, პირველი რესპუბლიკის მთავრობის ხელმძღვანელის მოადგილემ ოსურ ავტონომიის ხელოვნურად გამოჭრილი უწოდა:

„ჩამოჭრილი ტერიტორიების გარეშე დარჩენილი საქართველო ფორმალურად გამოცხადებული იქნა საქართველოს საბჭოთა დამოუკიდებელ რესპუბლიკად, მაგრამ თვით ეს საქართველო ძლიერ დასერიდა და დასჭრა რუსეთმა პოლიტიკურად და ტერიტორიულად. ამ მიზნით მან გამოაცხადა აფხაზეთის ჯერ დამოუკიდებელი, შემდეგ ავტონომიური რესპუბლიკა. ასეთივე რესპუბლიკა აჭარაში და ავტონომიური ოლქი სამხრეთ ოსეთისა. ყველა ამ ე.წ. რესპუბლიკების შექმნა და მათი საქართველოსადმი დაპირისპირება და მისგან მაქსიმალურად გამოთიშვა ძველი რუსიფიკატორული პოლიტიკის ახალ ფორმაში გაგრძელება“.

გიორგი რახვიაშვილი, „რადიო თავისუფლების“ ქურნალისტი (ბაზრეპლუბა იმწემა)

9 ამერიკელი პრეზიდენტ ჯო ბაიდენს წერილით მიმართავს. სენატორები აშშ-ს აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებისა და უკრაინაში მხარდაჭერის გაზრდისკენ მოუწოდებს. წერილში ვკითხულობთ, რომ აშშ-მა და მოკავშირეებმა უნდა დაუწესონ სანქციები ვლადიმერ პუტინსა და მის შიდა წრეს.

„აშშ-მა უნდა დაუწესოს სანქციები მოსკოვს!“

რიკის მტკიცე მოკავშირეები და პარტნიორები გახდნენ.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ მტკიცე ჩართულობას ჩვენს პარტნიორებთან, რათა უზრუნველყოთ კოორდინირებული და ერთმნიშვნელოვანი პასუხი პუტინის საშინელი პოლიტიკის მიმართ და ვთხოვთ ადმინისტრაციას და მის პარტნიორებს, გააგრძელონ ერთმნიშვნელოვანი საყვედურები პუტინის სამხედრო მუქარების და პროვოკაციების მიმართ ჩვენი პარტნიორების და მოკავშირეების წინააღმდეგ.

აუცილებელია, რომ აშშ-მა მოახდინოს გადაწყვეტილების დემონსტრირება და უარი თქვას პუტინის მიუღებელი მოთხოვნების მშვიდად მიღებაზე.

თუკი მხედველობაში მივიღებთ სტრატეგიული სტაბილურობის დიალოგის ფარგლებში მიმდინარე კვირის შესვენებას რუსეთის მთავრობის წარმომადგენლებთან, გვსურს გამოვხატოთ ძლიერი ორპარტიული მხარდაჭერა შედეგი პუნქტებით.

რუსეთს არ აქვს ვეტოს უფლება ნატოს გაფართოებისა და ალიანსის ზრდის მიმართ. ამას მხოლოდ ნატოს წევრი ქვეყნები გააძლიერებენ; აშშ, მისი მოკავშირეები და პარტნიორები ერთგულნი არიან იმ პრინციპისა, რომ „არ არსებობს დისკუსია, ან გადაწყვეტილება უკრაინის შესახებ, უკრაინის გარეშე“, რაც ასევე უნდა ვრცელდებოდეს საქართველოზეც.

ნატოს კარი ღია რჩება ევროპული ქვეყნებისთვის, რომლებიც მზად არიან და სურვილი აქვთ, შეასრულონ ნევრობისთვის გათვალისწინებული ვალდებულებები და რომელთა ნევრობა ევროპის მტკიცე მოკავშირეები და პარტნიორები გახდნენ.

რო-ატლანტიკური სივრცის უსაფრთხოებას ხელს შეუწყობს;

ნატომ მხედველობაში უნდა მიიღოს ალიანსის აღმოსავლეთ ნაწილში გაზრდილი სამხედრო განლაგება, მათ შორის ბალტიისპირეთში, პოლონეთსა და შავი ზღვის რეგიონში რუსული აგრესიის შესაძლებლობა.

საჭიროა, დამატებითი დახმარება უსაფრთხოების სფეროში უკრაინისთვის და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებისთვის, რომლებიც რუსული აგრესიის საფრთხის ქვეშ არიან, რათა რუსეთს სამხედრო ოპერაციებში ხელი შეეშალოს;

აშშ-მა და ჩვენმა მოკავშირეებმა უნდა დაუწესონ სანქციები პუტინსა და მის შიდა წრეს, რამდენადაც, ისინი აგრძელებენ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების დაზინებას.

ჩვენ მხარს ვუჭერთ ჩვენს პარტნიორებთან ერთად მუშაობას, განსაკუთრებით NATO-ში და ევროკავშირში, რათა უკან დახვიოთ პუტინის აგრესიული ტაქტიკა. ეს წარმოაჩენს აშშ-ის ერთგულებას, დაამყაროს წესრიგი ევროპაში. მსოფლიო, რომელიც ავტორიტარისტებს სჯეროდა, რომ შეუძლიათ გზა გაიკვლონ იძულებისა და დაშინების მეშვეობით, ემუქრება ამერიკელების უსაფრთხოებას საზღვარგარეთ და მათ კეთილდღეობას შინ.

სენატორების ჯგუფი მზადაა, მხარი დაუჭიროს უკრაინის მიმართ გაზრდილ მხარდაჭერას, შეენიშნალებინათ უკრაინის რეგანისისტულ დღის წესრიგსა და გააძლიეროს აღმოსავლეთ ევროპაში მოკავშირეების მიმართ მხარდაჭერა“.

უკრაინა ამერიკის ყურადღების სანტრუია!

აშშ-ის სენატში კანონპროექტი წარადგინეს, რომელიც რუსეთის უკრაინაში შეჭრის შემთხვევაში, ვლადიმერ პუტინსა და მის ახლო გარემოცვაზე სანქციების დაწესებას ითვალისწინებს.

კანონპროექტი აშშ-ის სენატის საგარეო ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარემ რობერტ მენენდესმა წარადგინა. კანონპროექტში აღნიშნულია, რომ აშშ აგზავნის მკაფიო სიგნალს ვაშინგტონის მზადყოფნის შესახებ, რომ დაანჯღსოს ისეთი შეზღუდვები, რომლებსაც რუსეთის ეკონომიკისთვის დამანგრეველი შედეგები მოჰყვება.

კანონპროექტის მიხედვით, უკრაინაში შეჭრის შემთხვევაში, სანქციები დაუწესდება სხვადასხვა თანამდებობის პირებს, მათ შორის პრეზიდენტ პუტინს, პრემიერ-მინისტრს, საგარეო საქმეთა მინისტრს, თავდაცვის მინისტრს, შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსს და შეიარაღებული ძალების სხვადასხვა ოფიციალურ პირებს.

ამასთან, ექვსი თვის განმავლობაში აშშ-ის ხაზინის დეპარტამენტს, სახელმწიფო დეპარტამენტსა და დაზვერვას მოუწევს ვლადიმერ პუტინის, მისი ნათესავებისა და ახლო ბიზნესმენების ქონების შესახებ დეტალური ანგარიშის გამოქვეყნება. სანქციები შესაძლოა, მათ წინააღმდეგაც დაწესდეს.

სენატის მიერ შეთავაზებული კანონპროექტის თანახმად, აშშ-ის პრეზიდენტი უკრაინაში რუსული ჯარების შეჭრიდან 30 დღის ვადაში ვალდებული იქნება, სანქციები დააწესოს სულ მცირე სამი უმსხვილესი რუსული ბანკისა და გაზ-

სადენ „ჩრდილოეთის ნაკადი 2“-ის წინააღმდეგ. კანონპროექტი უკრაინისთვის დახმარების სახით 500 მილიონი დოლარის გამოყოფასაც ითვალისწინებს.

ევროპაში ახალი შეიარაღებული კონფლიქტის სფეროზე რეალური

„ევროპაში ახალი შეიარაღებული კონფლიქტის საფრთხე რეალურია. სწორედ ამიტომ იყო დღევანდელი შეხვედრა მნიშვნელოვანი. ჩვენ გავაკეთებთ ყველაფერს, რაც შეგვიძლია, რომ ეს ახალი კონფლიქტი არ მოხდეს. სწორედ ამიტომ არის ჩვენი გზავნილი რუსეთისადმი ასეთი მკაცრი, რომ ჩვენ ვართ მზად, დავსხდეთ და ვისაუბროთ საკითხების გრძელი ნუსხის გარეშე, მათ შორის შეიარაღების კონტროლზე, რაკეტების ორმხრივ შეზღუდვასა და სხვა საკითხებზე. ამასთან ერთად, ჩვენ ვუცხადებთ რუსეთს, რომ თუ ისინი გამოიყენებენ სამხედრო ძალას, ამას მოჰყვება მძიმე შედეგები. მათ შორის ეკონომიკური და პოლიტიკური სანქციები.“

ჩვენ პრაქტიკულ მხარდაჭერას ვუცხადებთ უკრაინას, რათა განვაძლიეროთ მათი თავდაცვისუნარიანობა. უკრაინა არის პარტნიორი და ჩვენ მათ პრაქტიკულ და პოლიტიკურ მხარდაჭერას ვანგდით სხვადასხვა გზით, მაგრამ უკრაინა არ არის ნატოს წევრი, ხოლო ნატოს მეშუღე მუსლი, ანუ უსაფრთხოების გარანტიები ვრცელდება მხოლოდ ნატოს წევრებზე. ჩვენ გავაკეთებთ ყველაფერს, რათა დავიცვათ ალიანსის ყველა წევრი“, – განაცხადა ნატოს გენერალურმა მდივანმა იენს სტოლტენბერგმა.

თბილისური მღვდარი გაფხულა-ბისა და ავგინიანი სისხეების შესახებ საყოველთაოდაა ცნობილი, ამგვარი ბავშვი ტყვე და კიდეც უფრო მეტი დაწერილა, მაგრამ როგორია გამთარი ცხელ წყლებთან და სითბოსთან ასოცირებულ ქალაქში? რით და როგორ თაბოლენენ თბილისელები, როცა ნამდვილი „გამთარი გამთარი“ დაღვებოდა, როცა თბილისის ქუჩები, ბაზარი და სახურავები თოვლით იფარებოდა, როცა მტკვარი იყინებოდა?

„ეს მესამე დღეა, რომ ჩვენს ქალაქში ნამდვილი, მართალი ზამთარი დადგა; გუშინ და დღეს თითქმის გაუწყნარებელი თოვლის ასე, რომ დღეს, ოთხშაბათს, ქალაქში ერთ არმინზე (71 სმ) მეტი თოვლი სძევს“, – წერდა 1879 წლის 18 იანვარს გამოსული გაზეთი „დროება“, რომელიც ასევე წუხდა თოვლის მოსვლის გამო ისედაც ძვირი შემოსი კიდევ უფრო მეტად გაძვირების გამო:

„ამ გარემოებამ ისევ ვაძვირდა ქალაქში ყველაფერი. შუა, სხვათა შორის, ურემი, რომელიც ადრე თოვლის მოსვლამდინ, 5-6 მანეთად იყიდებოდა, ახლა თუმნად-თორმეტ მანეთად იყიდება.“

შუა, რომელიც ზამთრის სიცხეებთან გამკლავების ძირითადი საშუალება იყო XX საუკუნის 20-იან წლებამდე, დიდი და პატარა ურემით, შემის მოედანზე, „კოჭრის კარის“ მახლობლად, დღევანდელი თავისუფლების მოედნის მიმდებარე ტერიტორიაზე იყიდებოდა. სწორედ აქ იყრიდა თავს მცხეთიდან და საგურამოდან ურემით მოზიდული შუა, რომელსაც ჯანაბნი იმერელი მხენხავეები და შემცივებელი, ღარიბი თბილისელები უტრიალებდნენ.

„პოჟალუიტე, პოჟალუიტე!“ – რუსული ჯილ-ჯილით იწვევენ რუსს, ქართველს თუ სომხს მხენხავე იმერლები, – „ეტა გრამოვი, ეი ბო, ჩისტი გრამოვი, სუდარინია!“ ... მიეცი, კაცო, მიეცი, მეტი რაღა გინდა, შე ოხერო, ოქრო ხომ არ არის ეგ შენი ჭყინტი შუა, მიეცი-მეთქი!“ – ახლა შუის პატრონი მიუზრუნდებოდნენ შუის მხენხავეები.

– აი, ასე შთამბეჭდავად აღწერს „შუის მოედანს“ და „ვაგლახი ზამთრის“ ერთ დღეს ევატერინე ვაშაშვილი 1890 წელს დაწერილ თავის სახალწლო მოთხრობაში „ღვინია გადაიჩეხა“.

შუის მოედანზე შექმნილი შუის გარდა, თბილისელები თავიანთ სახლებს ასევე ათბობდნენ მონკოების ხეობიდან მტკვრით დაცურებული მონკებით (1884 წელს მონკომიდან თბილისში ჩასულა 2 431 ტივი, 1885 წელს – 2 727, 1886 წელს – 2 807, 1887 წელს – 2 510), რომელთა ნაწილი ან პირდაპირ სატიოდან, ანდაც ქალაქში მდებარე შუის საწყობებიდან იყიდებოდა. ერთი ამგვარი საწყობი, რომელიც საკუთარი ტყიდან მიღებული „ყოველგვარი ღირსების“ შუას სთავაზობდა მუშტარს, ანდრიას ქუჩაზეც ყოფილა.

ნახშირი და ქარსი

XIX საუკუნის დადგომამდე ანუ მანამდე, ვიდრე თბილისი ევროპულად კეთილმოწყობილი გახდებოდა, ქალაქელებს ცივ ზამთრებთან გასამკლავებლად ან ცუდად იზოლირებულ, ან დახუთულ ბინებში უჩველად ცხოვრება. აი, რას წერს გერმანელი პუბლიცისტი და მთარგმნელი არტურ ლაისტი ერეკლე მეფის დროინდელი თბილისის საცხოვრებელ პირობებზე:

„ერეკლე მეფის დროს თბილისში 4 ათასამდე სახლი იდგა, მაგრამ მომეტებული მათგანი ძალიან უღამაზო ყოფილა და შიგნიდან სულ სადა მოწყობილობა ჰქონია. საკმარისია ითქვას, რომ საკვამური იშვიათად თუ ჰქონდა სახლს დატანებული. ფანჯრებშიაც იშვიათად მინები, მათ მაგივრად ერზოთი გაჟღერებული ქალაქი იყო გაკრული ფანჯრის ჩარჩოვებში. ასეთი მოწყობილობა შევრალაგას დარჩა XIX საუკუნეშიც.“

კიდევ ერთი გერმანელი მეცნიერი ედუარდ აიხვალდი, რომელიც თბილისში 1826 წელს იმყოფებოდა, საქართველოს შესახებ დაწერილ წიგნში აღწერს თბილისურ დარბაზს, სადაც ასევე შუა ცვეხლს ანთებდნენ:

„შუის მოედანი“ – ილუსტრაცია აკ. გაბაშვილის მოთხრობისთვის „ღვინია გადაიჩეხა“

ვასილ მეყვანაძის დროს ისტორიას ჩაბარდა ნახშირითა და შუით თბობის ეპოქა და ცისფერმა ალმა გაათბო თბილისი

სსოვრება თბილისის „ზამთრულ ზამთარში“

„სახლებს გარდა ტფილისში არის ქვისგან ნაგები კონუსისებრი შენობები, რომლებიც ზვეთიკენ წერილდება და არ აქვთ ფანჯრები ან რაიმე გამოსაღები, გარდა წვერზე მთავარსებული ღია ნაწილისა. ამათ ეძახიან დარბაზებს.“

თბილისური დარბაზის რამდენიმე ნიმუში დღემდე შემორჩენილია. რა გასაკვირია, რომ ასეთივე დარბაზები ენახა ფიროსმანის თანამედროვეს, მხატვარ კარაპეტ გრიგორიანს, რომელმაც თავის „ძველი თბილისის იშვიათ ამბებში“ დაწერა: „ყველამ უნდა იცოდეს, რომ პირველ ხანად ძველ თბილისში სახლებათ იყო შუაცეხლის მაღალ სანათურიანი დარბაზები. ამგვარი დარბაზები მე ჩემის თვალით მინახავს ოქრომჭედლების უბანში. ეს დარბაზები ოთხ ბოძზე იყო აშენებული. დარბაზებში ზამთარ-ზაფხულ ინთებოდა შუაცეხლი. რაკი მანი ღია ჰქონდა, არც ზამთარში

კუნის ამბებია აღწერილი, ამბობს, რომ თბილისის ყოველ ოჯახში, ყოველ დუქანში, ყოველ სახელოსნოში, ყოველ ტრაქტორში, ყოველ ყავახანაში – ერთი სიტყვით, ყველაგან იდგა ქურსი და რომ „ამოდენა ქურსსა და მაყალს ნახშირის მგერი უნდოდა“.

„იმდროინდელი თბილისი ზამთრით, დღემდე ათას ტომარამდე ნახშირს ხარჯავდა. სახედარზე გადაკიდებული ორი ტომარა ნახშირი, რომელიც ერთ ფუთამდე იყო, 25 კაპივიდან 40 კაპივამდე ღირდა ვერცხლით“, – ვკითხულობთ იაკობ ბალახაშვილთან, რომლის მიხედვითაც, ძველ თბილისში ასევე არსებობდა მენახშირეების მთავარი შესაკრები ადგილი – ვირის მოედანი (შუა ბაზრის, დღევანდელი კოტე აფხაზის ქუჩის მახლობლად), საიდანაც სადამოთი სურსათ-სანოვაგით დატვირთული, ხშირად შეზარხოშებულები, ბრუნდებოდნენ თავიანთ „სახლებში“ – ქალაქის გარეუბნებში.

„გაუყოფად ნახშირს ისინი სტოვებდნენ სოლოლაკის მხარეს მჭედლებთან და სხვა ხელოსანთა ფარდულეებში. ნახშირს სწავადნენ თბილისიდან 3-30 ვერსამდე დაშორებულ ხშირტყიან ადგილებში. მენახშირეები მთლიანად დასავლეთ საქართველოდან გამოქცეული ყმები იყვნენ. მენახშირეთ პატარა ამხანაგობები ჰქონდათ. ამხანაგობა კოლექტურად ჭრიდა ხეებს. თხრიდა ორმოებს, წვავდა ნახშირს და თანაწორად იყოფდა ფულს. ტყის მუპატრონეს ერთ ორმო ნახშირიდან კვირაში ტომარა ნახშირი ეძლეოდა“ (ი. ბალახაშვილი. „ძველი თბილისი“).

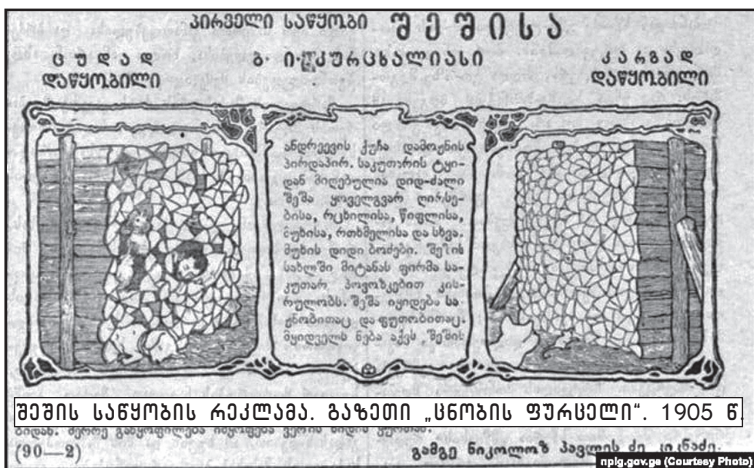
XX საუკუნე: ისევ შუა და ნახშირი...

ფრანგმა არქეოლოგმა ბაროლმა დე მაიმ, რომელმაც საქართველოში XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში იმოგზაურა, თბილისის მოშიშვლებული ფერდობების გათხრების დროს აღმოჩენილ ხის მსხვილ ღეროებზე დაყრდნობით, გამოთქვა ვარაუდი, რომ ყოველი მოშიშვლებული მთა, რომელიც თბილისის გარს ერტყმის, ოდესღაც ტყით იყო დაფარული და რომ ეს ტყეები გაუკაფავთ თავდაცვის გასაადვილებლად და მოულოდნელი თავდასხმების თავიდან ასაცილებლად. თუმცა, როგორც კანდიდ ჩარკვიანი, საქართველოს მმართველი XX საუკუნის 30-40-იან წლებში, აღნიშნავდა მოგონებების წიგნში, თბილისის მწირი ფაუნის განადგურებაში თავისი „მნიშვნელოვანი წვლილი“ შეიტანეს მენახშირეებმაც.

გერმანელი მეცნიერ-მოგზაური აუგუსტ შპესტჰაუზენი, რომელიც კავკასიაში 1843 წელს იმყოფებოდა, თავის ორნაწილიან წიგნში „ამიერკავკასია“ (1856), ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ „საქართველოში წყალი, გარეული ფრინველი, ნადირი, მდელოები, ტყეები თავისუფალი და არავის საკუთრებას არ წარმოადგენს“.

„ესაა ქართველების ტრადიციული კანონი. ტყეები თუმცა ფორმალურად დაყოფილია და ეკუთვნის თემებს, თავად-აზნაურობას და ხაზინას, მაგრამ ყველას შეუზღუდავად შეუძლია მათით სარგებლობა. მუხებრივია, რომ ამის შედეგად ბევრგან ტყეები მთლიანად განადგურდა და ზარალი კიდევ მოიმატებს.“

შპესტჰაუზენის მიერ ნაწინასწარმეტყველებმა ზარალმა მომდევნო წლებში მართლაც მოიმატა, რადგან თბილისის მოსახლეობამ ლამის გეომეტრიული პროგრესით დაიწყო ზრდა, რამაც, თავის მხრივ, ერთი ათად გაზარდა მაყრი საწ-

თბებოდა სახლი და არც ზაფხულობით დგებოდა სიცხე.“

შუაცეხლისა და შუის ლუმელის გარდა, ძველ თბილისში ასევე დიდი გასავალი ჰქონია ქურსს, რომელშიც, როგორც კარაპეტ გრიგორიანსაც ჰყვება, ნახშირს იყენებდნენ:

„1860-იანი წლებიდან ნელ-ნელა ელფერს იცვლიან და მერე ცალსართულიანი სწორეზანიანი სახლები შემოდის ხმარებაში. ამათში ზამთრით იდგებოდა ქურსები. ქურსი ასეთი იყო: შუათახით პატარა ორნეს ამოსთხრიდნენ და შიგ გაღებულ ნახშირს ჩასდგამდნენ, მერე იმ ორმოში სახლის მწვერები ფეხებს ჩაჰკიდებდნენ, საბანსაც ზედ დაიფენავდნენ და ისრით თბებოდნენ. ამგვარი ქურსები ჯერაც დღეს ყარსის ოლქში ყველგან ხმარებაშია, რადგანაც იქ შუა ძალიან ძვირია და არც მახლობლათ ტყე არის სადმე.“

ქურსის შესახებ იოსებ გრიშაშვილის „ქალაქურ ლექსიკონში“ ვკითხულობთ:

„ცეცხლს ადვილად მყარა, დასდგამენ შუა ოთახში, ზემოდან დაადგენ ერთ დაბალფეხებთან მაგიდას, ამ მაგიდას გადააფარებენ დიდას და სქელ საბანს, ყველა ოჯახის წევრი შემოუმჭრივდება გარშემო. შეჰყოფენ შიგ ფეხებს, გადმოითარებენ საბანს და ზედ სადილოვნენ ან ერთობიან, საქმობენ და სხვ. ამ ქურსს ხმარობდა მდამბო ხალხი ღუმელის ნაცვლად.“

იაკობ ბალახაშვილი 1951 წელს გამოცემულ „ძველ თბილისში“, სადაც XIX საუ-

ვავის - შემისა და ნახშირის მოხმარება. თბილისის მოსახლეობის ოფიციალური დინამიკა: 1803 წ. - 20 ათასი, 1835 წ. - 25 ათასი, 1865 წ. - 68 ათასი, 1886 წ. - 78 ათასი, 1897 წ. - 160 ათასი, 1913 წ. - 194 ათასი, 1921 წ. - 234 ათასი.

XX საუკუნის 20-იან წლებში, მართალია, დიდი ქალაქები გასათბობად უკვე იყენებდნენ ნავთობ-პროდუქტებსა და ბუნებრივ აირს, მაგრამ შეშის გარეშე თბილისელები მაინც ვერ გადიოდნენ ფონს. აი, რას წერს ცოლისთვის თბილისიდან გაგზავნილ წერილებში მრინტანეთის უმაღლესი წარმომადგენელი სერ ოლივერ უორდონი, რომელიც დავით სარაჯიშვილის ყოფილ სახლში (დღევანდელი მწერალთა სახლი მარაბლის ქუჩაზე) ცხოვრობდა:

ქველი თბილისი

„თოვლი უკვე დევს და დროდადრო ძალიან მყვივ. სახლში ვათობა საღამომდე არ ირთვება ხოლმე. ალბათ მეტს რომ ვვარჯიშობდე, ძალიან არ გამიჭირდებოდა სისცივის ატანა, მაგრამ თუ დილის გასეირნებებს არ ჩავთვლით, გარეთ თითქმის ვერ გავდივარ“ (1920 წ. 21 იანვარი).

ქვანახშირი, ნავთობი და გზები

თბილისში ნავთობს XIX საუკუნის პირველ ნახევარშიც მოიპოვებდნენ და მოიხმარებდნენ, რაც შეუმჩნეველი არ დარჩენია გერმანელ მეცნიერსა და მოგზაურს ედუარდ აიხვალდს, თუმცა მოიხმარდნენ არა როგორც ენერჯის წყაროს, არამედ როგორც სააბაზოს მასალას:

„ნავთულის მიდამოები, ტფილისიდან 7 ვერსზე, მტკვრის ნაპირზე არის ნავთობის წყარო, რომელშიც ნავთობი ძალიან მყვივ და ნავთობით გროვდება. ალბათ, რადგან მდინარე ასე ახლოსაა. ნავთს აქ იმისთვის იყენებენ, რისთვისაც რუსეთში ფისს ხმარობენ, უმეტესად კი ტიკვის გასაპოხად. ტიკვი კამეჩის, თხის და ცხვრის ტყავისგან

მენახშირეები ქველ თბილისში

კეთდება, რომლის ბეწვიანი მხარე შიგნითაა მოქცეული და ნავთითაა გაპოხილი; შემდეგ მას წყლით გამორეცხავენ და შაერზე გაკვიდებენ, სანამ ნავთი მთლად არ დაიწურება. ამ ტიკვებში შემდეგ ღვინო ინახება, რომელიც მისგან უსაიმოვნო ნავთის გემოს იღებს, თუმცა ამას ეგუებოდნენ ძველ ტიკვებში ღვინო ძალიან კარგად და დიდხანს ინახება.“

1863 წელს (ვიდრე თბილისი გასათბობად ნავთობპროდუქტების გამოყენებას დაიწყებდა) ნავთობი პირველად განათდა თბილისის რამდენიმე ცენტრალურ ქუჩა: სულ ანთო 302 ნათურა. მალევე, 1867 წელს, დაიწყო საკითხი თბილისის ქუჩების გაზით განათების შესახებ. თბილისის განმკარგულებელმა სამმართველომ განთქვამი გამოაქვეყნა განცხადება, რომელშიც ისიც იყო ნათქვამი, რომ ქალაქს ნავთულში აქვს საკუთარი ნავთის ჭები, რომლებიც შეიძლება გადამამუშავდეს პირს, ქალაქის გაზით განათებას რომ იყენებდნენ.

1878 წლის 2 მაისს სოლოლაკის ზოგიერთ ქუჩაში მოეწყო გაზით საცდელი განათება. „დროებაში“ გამოქვეყნებულ წერილში გამოითქვა იმედი, რომ ქალაქის სათათბირო დარწმუნდებოდა ამგვარი განათების უპირატესობაში და უფრო ენერგიულად მოჰკიდებდა საქმეს ხელს.

1895 წელს საქალაქო სათათბირომ გამოყო ორი კომისია. ერთს უნდა წარმოედგინა მასალა და მოსაზრებანი ქალაქის გაზით, ხოლო მეორეს - ელექტროობით განათების შესახებ. 1898 წელს საქალაქო გამგეობამ დაადგინა, რომ თბილისში აეგოთ გაზის ქარხანა და ელსადგური, ქალაქის განათებისთვის გამოყენებითაა გაზიც და ელექტროენერჯიც. მართალია, გამგეობა აღიარებდა ელექტროენერჯის

უპირატესობას, მაგრამ ხაზს უსვამდა თბილისის პირობებში გაზის სიიაფეს და დაუშვებლად მიაჩნდა მისი უგულვებლყოფა.

თუმცა წლების განმავლობაში საქმე ამ დადგენილებებსა და მოსაზრებებს იქით აღარ წასულა. მხოლოდ 1910 წლის ნოემბერში გაფორმდა ხელშეკრულება ქალაქის გამგეობასა და მოქალაქე ნ. ჩოლოყაშვილს შორის ამ უკანასკნელის მიერ თბილისში გაზის ქარხნის აგებისა და განათების ქსელის მოწყობის შესახებ. ხელშეკრულების თანახმად, ნავთულში აგებული გაზის ქარხნის სიმძლავრე პირველ ხანებში უნდა ყოფილიყო დღე-ღამეში 15 ათასი კუბ. მეტრი, 6 წლის შემდეგ კი - 30 ათასი კუბ. მეტრი.

ნ. ჩოლოყაშვილმა შეადგინა გაზის ქარხნის ტექნიკური პროექტი, მშენებლობაც დაიწყო, მაგრამ მალე შეწყდა. თბილისის გაზით მომარაგების პრობლემა გადაუჭრელი დარჩა შორეულ 1959 წლამდე. არადა, ამ ხნის განმავლობაში, ქალაქის მოსახლეობა კიდევ უფრო დინამიურად გაიზარდა სტალინური ინდუსტრიალიზაციის გამო: 1926 წ. - 294 ათასი მაცხოვრებელი, 1939 წ. - 519 ათასი, 1956 წ. - 635 ათასი, 1959 წ. - 694 ათასი.

თბილისის გაზიფიკაციის სთავაზობა

1959 წლამდე თბილისის გასათბობად საქაბეგები ნავთობპროდუქტებსა და ქვანახშირს გამოიყენებდნენ. თბილისის გაზიფიკაციის ისტორია სწორედამ რომ 1959 წლიდან იწყება. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ გი. ბ. შამახიშვილმა 1959 წლის მარტში, პარტიის XXI ყრილობაზე განაცხადა, რომ მალე მწყობრში შევიდოდა ყარაღაღთილისის გაზსადენი, რომლის საშუალებითაც აზერბაიჯანის მიღებული გაზი მოხმარდებოდა თბილისის და რუსთავის სამრეწველო და კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო საჭიროებებს.

„508 კილომეტრი! ეს მანძილი გაიარა ყარაღაღთილისის გაზსადენის ტრასამ, რომელიც 10 თვეში განახორციელეს მშენებლებმა. გაზსადენი მიწების ესტაფეტური რბოლა დამთავრდა თბილისში ცისფერი ჩირაღდნის ანთებით“, - წერდა 1959 წლის „დროების“ მე-12 ნომერი, რომლის მიხედვითაც: „მშენებლობის პერიოდში გადალახულ იქნა 93 დაბრკოლება, - მათ შორის 72 ხეივანი და მდინარე! ყველაზე ურთულესი იყო მშენებლობის ფინიში - მდინარე მტკვრის გადმოლახვა. მტკვრის ფსკერზე მყვინთავების მეთვალყურეობით გაითხარა ტრანშეა გაზსადენი მიწების ჩასაწყობად.“

ამიერკავკასიის გაზსადენის, ყარაღაღთილისის ტრასით თბილისში პირველი კუბური მეტრი მუშებრივი აირი 1959 წლის 6 ნოემბერს მიიღო, რასაც საქართველოს ცკ-ს მაშინდელმა პირველმა მდივანმა ვასილ მუჟაგანძემ ხელწერილის უმნიშვნელოვანესი მოვლენა უწოდა: „თბილისი და რუსთავი მიღებენ 1,8 მილიარდ კუბ. მ გაზს წელიწადში. მ გაზის ეს რაოდენობა თავის თბუნარაიანობის მხრივ ეთანაბრება 4 მლნ ტონა ადგილობრივ ქვანახშირს, რაც 35%-ით აღემატება ქვანახშირის ყოველწლიურ ამოღებას საქართველოს ყველა შახტში. თბილისისა და რუსთავის გაზიფიკაცია მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს რესპუბლიკის სათბობის მაღანსს, რკინიგზისა და ქალაქის ტრანსპორტის გათავისუფლებს დიდი რაოდენობის სათბობის გადაზიდვისაგან, გააუმჯობესებს მოსახლეობის კეთილდღეობას, ყოფაცხოვრების კულტურას და შექმნის პირობებს იმისათვის, რომ მნიშვნელოვნად შემცირდეს ადგილობრივი ტყეების გაკაფვა, რომლებიც უდიდეს ღირებულებას წარმოადგენენ რესპუბლიკისათვის... გარდა ამისა, იგი ძირეულად გააუმჯობესებს ამ ქალაქების სანიტარულ-ჰიგიენურ პირობებს, რადგან შეწყდება ჰაერის გაჭუჭყიანება ჭვარტლით.“

1959 წელს ასევე ამუშავდა მცხეთის ატომური რეაქტორი, თუმცა ენერჯეტიკის ეს მიმართულება საქართველოში მეტად არ განვითარებულა, განსხვავებით გაზსადენების მშენებლობისგან. 1963 წელს საქართველომ გაზი მიიღო ვლადიკავკაზიდან, 1980 წელს - ყაზახიდან, 1988-1994 წლებში კი - ჩრდილოეთ კავკასია-ამიერკავკასიის მაგისტრალური გაზსადენით. 2006 წელს ამუშავდა შაჰდენის გაზსადენი - სამხრეთ კავკასიის, იგივე ბაქო-თბილისი-ერზურუმის გაზსადენი წლიური გამტარობით 16 მილიარდი კუბური მეტრი, საიდანაც საქართველოს ტარიფის სახით 5% რჩება.

ჯიშური რეზივიაშვილი.

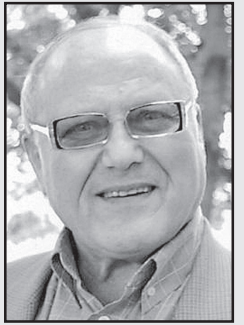
„რაღირ თაჰისუჰაჰის“ ქორნალისტი.

მხოლოდ უფლის გზით - რწმენით და სიყვარულით!

საპარტიველს მართლმადიდებელი ეკლესია შობის ბრწყინვალე დღესასწაულს - 7 იანვარს, ახალ წლის დადგომას კი 14 იანვარს ზეიმობს. მრევლი აცნობიერებს ცხოვრების აგ-კარგს, რწმენით და სიყვარულით შესთხოვს უფალს წყალობას და განახლებას. მეც გადავაჯვალე თვალი ჩემს წარსულს - სიხარული, ნაღველი, გულისტკივილი ერთმანეთს უსასრულოდ ცვლიდა. დრო-ჟამი ნაბოძები ღვთისა, განვილილ წლებს ნელ-ნელა სტრიდა და ეს საცერი დრო-ჟამისა, მარადიული, არავინ იცის მიწიერმა. მხოლოდ მან იცის, უზუნაესმა, რომელმან შექმნა მზე, მთვარე, ვარსკვლავები, ცა და მიწა. უფალი იესო, პატრონი ჩვენი, ჩვენი ნუგეში და იმედი გვიხსნის ბოროტისაგან და განსაცდელისაგან, - უფალი, უფალი ძე ღვთისა. გამწე-ნი გვეუბნება: „ცა ღმერთისაა და დედამიწა თქვენთვისაა, ადამის შვილებო, ნუ ეცდებით ჩემთან ჯიბრს.“

„დიდება მაღალთა შინა ღმერთისა, ქვეყანასა ზედა მშვიდობა და კაცთა შორის სათნობა.“

გურამ სალარაძე,
პაპის მასწავლებლის ფირმის დირექტორი
პაპის მასწავლებლის ფირმის დირექტორი

ღვთისმეტყველები

წმინდა ბასილი დიდი - ახალი წლის ბედნიერად ნარკმპარტიველი

14 იანვარს საქართველოს წმიდა მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია ახალი წლის პირველ დღეს ზეიმობს, დღესვე არის წინადაცვეთის ხსენება იესო ქრისტესი, ასევე ხსენება წმინდა ბასილი დიდისა. 15 იანვარს სერაფიმ საროველს იხსენიებს ეკლესია. ...ახალი წლის პირველ დღეს ეკლესია აიღესრულება წმინდა ბასილი დიდის წირვა.

ბასილი დიდი გაიზარდა წმიდათა ოჯახში. პირველდაწყებითი განათლების მიღების შემდეგ სწავლობდა ათენის სკოლაში, შემდეგ ძალიან დიდხანს უდაბნოში ცხოვრობდა. აღსანიშნავია ის, რომ უდაბნოში გრიგოლი ღვთისმეტყველთან ერთად მოღვაწეობდა.

ბასილი დიდი მართლმადიდებლობის დამცველი იყო მთელი სიცოცხლის მანძილზე. ჰიპოთეზის თანახმად, ბასილი დიდი წარმოშობით საქართველოდან ყოფილა! წმინდა ბასილი დიდს ევედრებოდნენ წლის კეთილად და ბედნიერად წარმართვას. საქართველოში დიდი პოპულარობით სარგებლობს ბასილი დიდი, რაზეც მეტყველებს ისიც, რომ 14 იანვრისთვის აკეთებენ ჩინილაკს და მოფრებობთ მას „ბასილის წვერებს“ ეძახიან.

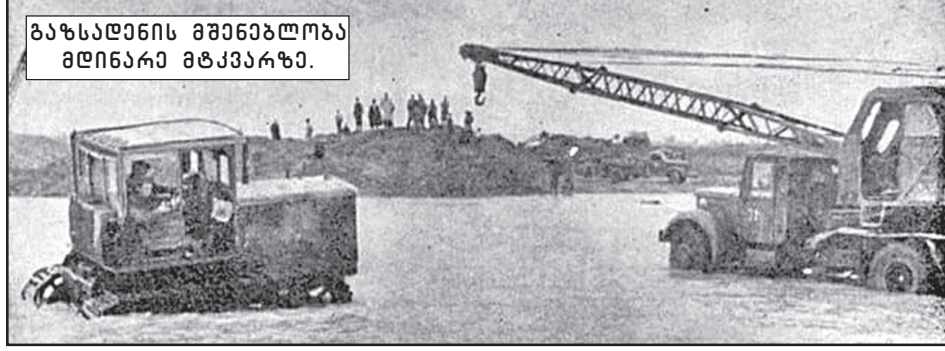
გიული ლიპარტიანი

გამარჯვებული - NASA-ს საზაფხულო ბანაკში

ათასწლეული ინიციატივის კონკურსის 2021 წლის გამარჯვებულები გამოავლინეს. მთავარი პრიზი - აშშ-ში, Nasa-ს საზაფხულო ბანაკში გამგზავრება გუნდმა Elves-მა მოიპოვეს.

გამარჯვებული გუნდი Nasa-ს საზაფხულო ბანაკში წელს გაემგზავრებიან. მათ მიერ, კონკურსის ფარგლებში მომზადებული პროექტის მიზანი დახურულ სივრცეში ჰაერის ვირუსებისგან, ბაქტერიებისგან, სპორებისგან და მტვრის ნაწილაკებისგან განმუხდობა და ნადგარის საშუალებებით, რომელიც ჰაერში მყოფი სხვადასხვა მოლეკულის იონიზაციას ახდენს. კონკურსი 2014 წლიდან, აშშ-ის საელჩოსა და განათლების სამინისტროს მხარდაჭერით ხორციელდება. მისი მიზანი უფროსკლასელებში ინოვაციებისა და ახალი ტექნოლოგიების შექმნის წახალისებაა.

გაზსადენის მშენებლობა მდინარე მტკვარზე.

„ფრთხილად, დროის ქურდობა არ დაგვნაემონ!“

როსის ქალიშვილი, რამაც ქალი იერუსალიმის სამეფოს პირველ დედოფლად აქცია. სომხეთის სამეფო კილიკია ვერობელი ჯვაროსნების ძლიერი მოკავშირე იყო. შესაბამისად, ზოგიერთი ისტორიკოსი თვლის, რომ გოდფრიმ „იერუსალიმის ჯვრის“ დიზაინი იმდროინდელი სომხური იკონოგრაფიიდან გადაიღო. ამდენად, არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი იმისა, რომ ხუთჯვრიანი სიმბოლო უფრო ადრინდელ საუკუნეში შეიქმნა. მაგ., გელარდის მონასტერში აღმოჩენილი ხუთჯვრიანი სიმბოლო, ისტორიკოსთა ნაწილის აზრით მე-4 საუკუნით უნდა თარიღდებოდეს, ზოგს კი მე-13 საუკუნეში გამოსახულად მიაჩნია, თუმცა ამას, რომ თავი გავენებოთ, ეჭვქვეშ აღარ დგება ის ფაქტი, რომ მე-8 საუკუნიდან ხუთჯვრიანი სიმბოლოები სომხურ ტაძრებში უკვე ნამდვილად გვხვდება“ (მიხეილ ზღულაძე, „არცთუ ისე უნიკალური დროშა“, იხ. <https://medium.com/iamtbilisi-portfolio>).

„ნასიონალური დროშის“ დღე

ნოემბერს შეუწყდა) და ახალი („რევოლუციური“) დროშის ცაიტნოტურ რეჟიმში „დაკანონება“, ისე, რომ „მოქცავშირელი“ საპარლამენტო უმრავლესობიდან მისი აღწერილობის თაობაზე არავის ჰქონდა მკაფიო წარმოდგენა... (მხოლოდ გურამ შარაძე იყო ჯვაროსნულ-კათოლიკური სიმბოლოს სახელმწიფო დროშად დაკანონების კატეგორიული წინააღმდეგი). ისიც ფაქტია, რომ მხოლოდ სააკაშვილის 2004 წლის 25 იანვრის №31 ბრძანებულებით მოხდა „ეროვნული დროშის ზუსტი გამოსახულების დადგენა“, რის შემდეგაც სპეციალისტები საზღვარგარეთ მიავლინეს, თუმცა, ქართულ „ხუთჯვრიანს“ დღემდე ვერსად მიაკვლიეს... როგორც ჩანს, სახელმწიფო დროშის თაობაზე მკაფიო წარმოდგენა არც დღევანდელი ხელისუფლების წარმომადგენლებს აქვთ (რელიგიურია, ისტორიული თუ პარტიული...) და თვითონაც ჰერალდიკის საბჭოს ვებგვერდზე განთავსებული „ოფიციალური ინფორმაციით“ სარგებლობენ, რომელიც კონსტიტუციის შესაბამისად იცვლება... ალბათ ამის გამო, რომ არცთუ იშვიათად, სამთავრობო დანერგულებებშიც და ოფიციალურ

(პირველი გვერდიდან) სამაგეროდ, როგორც მიხეილ ზღულაძე აცხადებს: „საქართველოს „ეროვნულ დროშასთან“ მიმართებით, აუცილებლად უნდა ვახსენოთ სომხეთიც, რადგან ხუთი ჯვრის ყველაზე ძველი გამოსახულება სწორედ აქ არის ნაპოვნი. საბოლოოდ იერუსალიმის მეფე და პირველი ჯვაროსნული პოლიტიკური ერთეულის დამაარსებელი გახდებოდა, გოდფრის ძმა, ბალდვინი ბუონიელი, პირველი ედესას შერცოლი იყო (სომხური ურბა, ურფა). ეს ტიტული მას შემდეგ მიიღო, რაც სომხეთის პრინცმა, ურპას ტოროსმა იშვილა. ბალდვინმა ცოლად შეირთო პრინც ტოროსის ქალიშვილი, რამაც ქალი იერუსალიმის სამეფოს პირველ დედოფლად აქცია. სომხეთის სამეფო კილიკია ვერობელი ჯვაროსნების ძლიერი მოკავშირე იყო. შესაბამისად, ზოგიერთი ისტორიკოსი თვლის, რომ გოდფრიმ „იერუსალიმის ჯვრის“ დიზაინი იმდროინდელი სომხური იკონოგრაფიიდან გადაიღო. ამდენად, არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი იმისა, რომ ხუთჯვრიანი სიმბოლო უფრო ადრინდელ საუკუნეში შეიქმნა. მაგ., გელარდის მონასტერში აღმოჩენილი ხუთჯვრიანი სიმბოლო, ისტორიკოსთა ნაწილის აზრით მე-4 საუკუნით უნდა თარიღდებოდეს, ზოგს კი მე-13 საუკუნეში გამოსახულად მიაჩნია, თუმცა ამას, რომ თავი გავენებოთ, ეჭვქვეშ აღარ დგება ის ფაქტი, რომ მე-8 საუკუნიდან ხუთჯვრიანი სიმბოლოები სომხურ ტაძრებში უკვე ნამდვილად გვხვდება“ (მიხეილ ზღულაძე, „არცთუ ისე უნიკალური დროშა“, იხ. <https://medium.com/iamtbilisi-portfolio>).

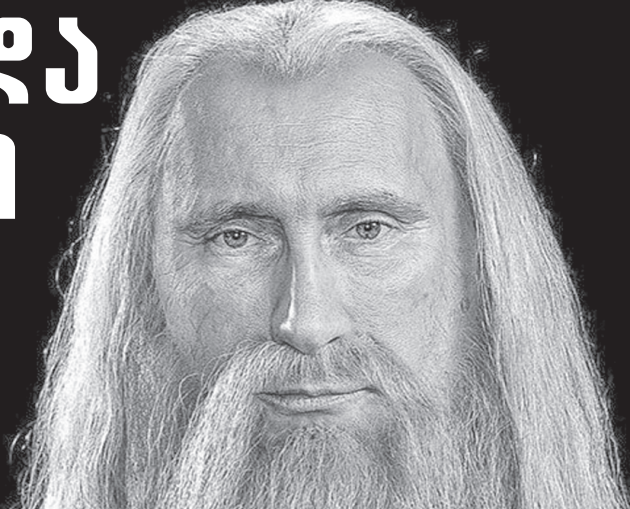
ლონისძიებებზეც განსხვავებული ვარიანტებია გამოყენებული, ხოლო მესხეთე პრეზიდენტი ვირუსებისგან დამცავ მის პირბადეზე გამოსახული ორიგინალური „ხუთჯვრიანი“ სიმბოლოს წარმომავლობას, ალბათ თავად აგვისნისის (არადა, კანონმდებლობით, „ეროვნულ დროშაზე“ ცენტრალური (დიდი) ჯვრის ტოტის სიგანე დროშის სიგანის 1/5-ს უნდა შეადგენდეს, „ნაციონალური მოძრაობის“ პარტიულ დროშაზე კი ეს ჯვარი გაცილებით ვიწრო ზოლებიანი...).

წინასაარჩევნო კამპანიის დროს ბიძინა ივანიშვილი სახელმწიფო სიმბოლიკასთან მიმართებითაც გვირდებოდა „სამართლიანობის აღდგენას“, თუმცა პოლიტიკიდან ისე წავიდა, მხოლოდ საკრებულოს შენობის მცირე გუმბათებიდან ჩამოიხსნა „ნაციონალიზმის“ მიერ ჯერ კიდევ 2002 წელს აღმართული 8 „ხუთჯვრიანი“, ფაქტობრივად კი, „ნაციონალიზმის“ პარტიული დროშა, რომელიც გლოვის დღეებშიც კი არ ეშვებოდა...

დარწმუნებული ვარ, საქართველოს რეალური დამოუკიდებლობა თუ ელირსა, სახელმწიფო დროშის, გერბისა და შიშის თაობაზე სპეციალისტებსაც და სამოქალაქო საზოგადოებასაც სერიოზული სჯავაზი მოუწევს (კარგი იქნება, თუ კონკურსი გამოცხადდება). უაღრესად არაგონივრულია, როდესაც სახელმწიფოსთვის უმნიშვნელოვანეს საკითხებს, ფაქტობრივად, ერთი კაცის (თუნდაც, პარტიის) სუბიექტური მხედვით ვნყვეტო, ნაცვლად იმისა, რომ კონსტიტუციით განსაზღვრულ „ხელისუფლების წყაროს“ – ხალხს თუ არა, შესაბამისი დარგის სპეციალისტებს მაინც დავეკითხოთ.

ავთანდილ კახნიაშვილი, სამართლის დოქტორი.

პუბლინი და მეფე ლირი

„მისი ცოლი მოჰკვდა. ერთი კვირის შემდეგ მეზობლებმა ცოლის დასთან შეუსწრეს. არა გრცხენია, მისი რეებს აკეთებო – დაამუნათეს. რა ვიცი, გგონიათ ვიცი, რას ვაკეთებო, წამოიკანავლა მისი...
სწორედ ისაა პუბლინი... მარტო დარჩა მეფე ლირივით იმ დროსა, რომ შობა იმიტირებულ წიგნაზე (მეფე დიმიტრი კი არ შეუშვეს) უაზროდ უშარბადა ღვთისმშობლის ხატს აზნაური მოწოდებულ პატარა მამულსაში.“

პირველად „შემეცოდა“. ხვდება, რომ დასასრულისკენ მიდის და უკან შემობრუნება აღარ ძალუძს, რადგან გვერდით ერთი სიმართლის მოქმედი არა ჰყავს. ჯერ იყო და, 10 იანვარს აშშ-მა გადაახია თავზე რუსებს ულტიმატუმი და უაზრო მოთხოვნები იმ ფონზე, რომ თავად არაფრის დათმობა არ უნდა. დღეს ნატოს 28 წევრმა ერთსულოვნად სამი თითის კომბინაცია უჩვენა, იცის, რომ ეუთოც იგივეს გაიმეორებს. უფრო უარესიც მოხდა. 7 იანვარს ყაზახეთის პრეზიდენტმა ქვეყანაში ვითომ შემოჭრილ 20 ათასი „ტერორისტის“ (ვერ ამტკიცებენ ფაქტებით ვერანაირად) წინააღმდეგ საბრძოლველად მოინვია ოდაკაბეს, ანუ ფაქტიურად რუსეთის სამხედროები (არადა 6 იანვარს რუსებმა უკვე შეიყვანეს საიდუმლოდ, თოყავეთან შეთანხმებით, ამოუცნობი ფორმით რუსი სამხედროები, რომლებმაც ღიად გაუხსნეს ცეცხლი ალმა-ათისა და ასტანის მოსახლეობას). არ გასულა 5 დღე, რომ გუშინ თოყავემა გამოაცხადა, რომ რუსი და სხვა სამხედროები ორ დღეში დაინყებენ გასვლას ყაზახეთიდან. ეს შესაძლებელი გახდა არა ამ მარიონეტი თოყავეის ხათრით, არამედ იმიტომ, რომ ჩინეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ორი ზარი გაუშვა მოსკოვში და ასტანაში და რუსებმა ვერ გაბედეს ჩინეთის წინაშე სტუნაობა და მარგარიტა სიმონიანის 6 ნირობა ყაზახეთის დახმარების სანაცვლოდ შაერში გამოეკიდა. ჩინეთმა რუსებს თავისი ადგილი მიუჩინა და აჩვენა, თუ ვინაა ცენტრალურ აზიაში „ხაზინი“. გამწარებულმა პუბლინმა ბრძანება გასცა და რუსული ძველი ტანკები უკრაინისკენ დაძრა... ალბათ წვრთნების ჩასატარებლად და პროვოკაციების მოსაწყობად უკრაინის საზღვარზე, რადგან მასშტაბური ომის თავი არა აქვთ და რომც გაბედონ, ჯოჯოხეთის დაიტყუებენ თავზე უსერიოზულესი სანქციებით. უკრაინაზე ამ ერთი წლის განმავლობაში განეულია 700 მილიონი დოლარის დახმარება, უკვე აწვდიან ჯაველინებს, სტინგერებს, ბაირატარებს, საპაერო თავდაცვის სხვა იარაღს და თვითმფრინავებსაც კი, რომლისაც რუსებს ყველაზე მეტად ეშინიათ. ამაზე იტყვიან რუსები „დაპრიგალსაო“, ანუ კაცი რომ თავის თავს

უზამს, მტერიც კი ვერ უზამს. პუბლინი შეძლო ნატოს ქვეყნების ერთ მუშტად შეკვრა თავისი აგრესიული პოლიტიკით. ამით აგრძობინეს მას აშშ-ნატო-ჩინეთმა, რომ პოსტსაბჭოთა სივრცე მისი უკანა ეზო აღარ არის. ეს მალე აისახება დადებითად საქართველოზე იმით, რომ დაინყება პრორუსული ძალების, პირველ რიგში ნაცების, დაძირვა და ახალი პოლიტიკური ძალების გამოჩენა, ვილაცებისთვის ყურების აწვევა და დემოკრატიული რეფორმების გატარება, მათ შორის სასამართლოში და საარჩევნო სისტემაში. არ ინერვიულოთ!

P. S. დამთავრდა მითები ქვეიან ლუკაშენკოზე და ნაზარბაევზე – ნახეთ რა გონივრულად იქცეოდნენ და ქვეყნები უზედურებას გადაარჩინესო. არ გამოუვა არავის ეშმაკობა და რუსების მოტყუება-გამოყენება, ადრე თუ გვიან რუსები მაინც თავის აგრესიას ავლენენ ყველგან და კიდევ გამოვლენენ იმ ჩვენს მეზობლებში კავკასიაში და აზიაში, ვისაც რუსების გამოყენება უნდათ და თან თვალი სხვისკენ უჭირავთ. დასვენება ისაა, რომ რუსეთთან თამაში არ შეიძლება, ან მისი ვსალი უნდა გახდეს, ან აშშ-ს, ან ჩინეთს მივხრო და რუსეთს ეს კარგად დაანახო. ვერ კიდევ ნოე უორდანიია მიხვდა, რომ „პატარას და დიდის კანონი მუდამ ძალაშია“. გამსახურდია რომ ამერიკას რეალურად (ნიქსონი ამას სთავაზობდა, მაგრამ ვერ გაბედა რუსების შიშით) მიმხრობოდა თავიდანვე და „დამოუკიდებელი“ თამაში არ წამოეწყო, ჩვენ ავიცილებდით ამ უზედურებას, რაც მეტე უნდა დაგვატყუდა თავს. დღეს საქართველოს თავისუფლების და ასე თუ ისე დამოუკიდებლობის (მთლად დამოუკიდებელი ატომური ქვეყნებიც კი არ არიან ზოგიერთი) გარანტი აშშ-ია და არა ვეროკავშირი ან ნატო. როცა აშშ ჩათვლის, რომ ჩვენ უნდა შევიდეთ ნატოში, ასეც მოხდება – შეიძლება – მალე, შეიძლება – 10 წელიწადში. ამიტომ უნდა მივხედოთ ქვეყნის შიდა პრობლემებს და უზრუნველყოთ თავისუფალი არჩევნები და დამოუკიდებელი სასამართლო, ეკონომიკის განვითარება და მოსახლეობის გამრავლება, იდენტობის მტკიცედ შენარჩუნება“.

ვაჟა შუბითიძე

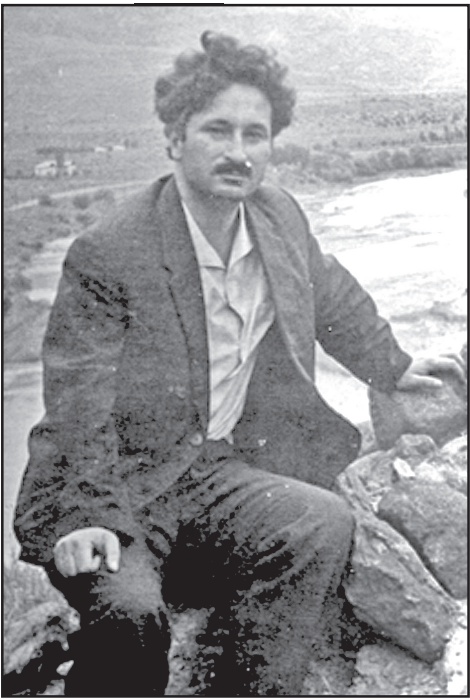
ეუთოს დაპიკირება და დონბასში რუსული სამხედრო ტექნიკა ალმაინის სახელმწიფო მისიის მოხსენების თანახმად, დონბასში აღმოჩენილ სამხედრო ტექნიკას შორის არის ტანკები, „გრადები“, ნალმტყორცნები, ჰაუბიცები და ქვემეხები.

ეუთოს მისიამ კონფლიქტის ზონაში ასევე აღმოაჩინა ზალპური ცეცხლის სამი რეაქტიული სისტემა, რომელიც დასახლებულ პუნქტ მიწისქვეშა მახლობლად საკონტაქტო ხაზთან არის განთავსებული. ეუთოს მისიის ინფორმაციით, ორ სანკრთელ პოლიგონზე კრუგლიკის და მიწის ლუგანსკის ოლქებთან, რომელსაც უკრაინის ხელისუფლებამ ამაჟამად ვერ აკონტროლებს, დამკვირვებლებმა 67 ტანკი, 20 ჰაუბიცა, ექვსი ტანკსაწინააღმდეგო ქვემეხი და სამი ნალმტყორცნი შენიშნეს.

ყაზახეთიდან სამხედრო ჯარების გაყვანა დაიწყო

ყაზახეთის პრეზიდენტმა ყასიმ-ჟომართ თოყაევმა მადლობა გადაუხადა კონტინგენტის სარდლობას და განაცხადა, რომ სამხედრო კონტინგენტის ყოფნამ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ქვეყანაში სიტუაციის სტაბილიზაციის თვალსაზრისით. მან სამხედრო კონტინგენტის მისიას წარმატებულად უწოდა და აღნიშნა, რომ ყაზახეთში მათ ყოფნას ფსიქოლოგიური მნიშვნელობა ჰქონდა ტერორისტების და ბანდიტების მოგერიების საკითხში. ამასთან, ყასიმ-ჟომართ თოყაევმა ქვეყნის გუბერნატორებს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ტრანსპორტის აღდგენა, სურსათის მალაზიების მომარაგება და მცირე და საშუალო ბიზნესის უმოკლეს ვადებში ამოშავების ხელშეწყობა დაავალა.

ჩაქალ

მშობლიურ მიწას ავალა შენი შენახვა,
სამაროვანზე ერთმანეთს ცვლის ხვატი
და გრილო.
პირველმა თოვლმა დაგათოვა
გულზე შენ ახლა.
მძიმეა, შეილო?

მოგვი ქალაქი

იქ ირეოდა ხალხი სხვადასხვა
განსხვავებული ჭკუით, ჭიშითაც.
იქ სხვასოფელელთა მხრიდან
თავდასხმა
იგრძნო ჩასულმა სოფელ ჭყვიმიდან.

იხილა ქურდიც, ლოთიც, მებზრეც,
მაგრამ მაღალი განგების ნებით
არნახულ ცხენთა შეჭიმვებზე
მან მოიპოვა ტიტული მეფის.

დაადგეს თავზე გვირგვინი ეკლის
(გრძობ ხომ მაცხოვარს შეიყნობს გვიან)
მოკლეს და შემდეგ დაუდგეს ძეგლი,
ძეგლი დაუდგეს გრივალის გრივალს.

წმინდა მთაზე აქვს ძვალშესალაგი,
რათა იქიდან მოგვიწოდებდეს,
რომ არ იქნება – დაშრეს არაგვი
და რომ მაღლა დგას მოგვი ცოდვემზე.

გაყინულ გვაგებს

ამერიკაში გაყინვის მსურველთა
რიცხვი მატულობს

თქვენ არ ბრძანდებით მასა მყვინალა,
ჩუმად მდიდრდებით (თავიდან-გროვით),
მილიონს იხდით გასაყინვად,
რომ გაიღვიძოთ მომავლის დროში.

რა მოვიტანათ ნაგასაკურმა
დარტყმამ, მითხარით სულთმობრძავემბა,
რომ ხელმეორედ ამ განსაკურნავ
დედამიწაზე გსურთ მომბრძანება.

ფეხქვეშ უფენდენ
ფიანდაგებს ფერად - ფერადებს,
ასმევდენ ჩიტის
რძეს შარბათთან ერთად ყანჩიდან.
ცოტალა უკლდა
მეცადინ კაცს ცად აფრენამდე.
ქუხდა მწერალი,
როგორც ქუხდა, ისე არ წვიმდა.

კაპტარინა ჭაჭაბაძის
სიყვარული

„ახ, როდის ვნახო მცა ველად
ჩემი გულგული“
ნიკოლოზ ბარათაშვილი

თავს ევლებს საამური სიო წყვილს,
ბაღში სხედან მიკრულეები ერთხორც.
ქალს ნასახიც არ ეტყობა სიმორცხვის,
ნიკო თითქოს რაღაც სურვილს შესთხოვს.

თავადის ქალს ხელიც მოუფათურა,
ის კი ჭკუის დარღვევას ცდილობს:
„ნიკო, კარგად დაიხსომე – ქართულად
მაფშალია მულმულია, შეილო“.

ორთავე პეშვით დაგლიე, თერგო,
მაგრამ ვერ გავხდი თერგდალეული.
სხვა ეპოქაში ცხოვრება მერგო,
ორთავე პეშვით დაგლიე, თერგო.

ჯამალ ინჯია
ორთავე პეშვით დაგლიე თერგო,
მაგრამ ვერ გავხდი თერგდალეული

ჯამალ ინჯია ერთ-ერთი სიტყვატონიერი ქართველი პოეტია, რომელიც მთელი ცხოვრება ქალაქ გორში მოღვაწეობს და, სულაც არ იქნება გადამეტებული ნათქვამი, თუ ვიტყვი, რომ სწორედ მან გახდა გორი პოეტურ ქალაქად. ქართული პოეზიის ტრადიციულ დიდი ხანია, შემწეული აქვთ ჯამალ ინჯიას ლექსის მოზაიკურობა, მკითხველში სიკეთისთვის ბრძოლის უინის გაღვივება და ამ ბრძოლაში თვითონ პოეტის თანამოსაგრებობა.

მართალია, ჯამალი ფიზიკურად ცოტა დაგვიბერდა, საუკუნედ 15 წელიდა დარჩა, მაგრამ სულიერად გორის ცინესავით დგას, რისი დასტურიც ქვემოთ გამოქვეყნებული ბიოლოგიისტიკური ლექსებია. ჩვენი რედაქცია სიყვარულითა და პატივისცემით ულოცავს ჯამალ ინჯიას საუკუნესთან მიანდობას და უსურვებს პოეტისთვის მთავარს – ლექსის უბერებლობას.

კვებით შევძრავდი ქვეყანას, მთელ გორს,
მე რომ მეპოვნა ტატოს რვეული.
ორთავე პეშვით დაგლიე, თერგო,
მაგრამ ვერ გავხდი თერგდალეული.

შენი თოვლივით ტანი მიყვარს,
სიზმარ-კუნძულზე გამინავებ.
რქაწითლის ფიცხი ტანინი ხარ,
მიხეთქავ სისხლის კაპილარებს.
შენთან წყლის ალი მიმიქანავს,
თვალი მაცდურად ჩამიკარა.
როცა არავინ მიმიკარა,
შენ მკერდში მაშინ ჩამიკარი.
შენ მკერდში მაშინ ჩამიკარი,
როცა არავინ მიმიკარა.
თვალი მაცდურად ჩამიკარი,
შენთან წყლის ალი მიმიქანავს.
მიხეთქავ სისხლის კაპილარებს,
რქაწითლის ფიცხი ტანინი ხარ.
სიზმარ-კუნძულზე გამინავებ, –
შენი თოვლივით ტანი მიყვარს.

ქსნის სოფელი

დღეს ამღვრეული ქსანი აღრენილ
ხსიათბეა, როგორც გუშინწინ.
დატბორილია სანიაღვრენი,
ხეობაში წვიმს თუ ჩემს გულში წვიმს?!

ვიცი, მივტყდები სადმე ჯებერთან,
რომ წაუქციო ღვინო ანკარა
იმ მეციხოვნეს, მტერს ლაჯებიდან
ქსნის კალმახი ვინც დაუქანქანა.

კედლისა და სერცხვის
ბაღადა

უგონოდ შენაყვარებმა
ლექს-ანკესები კედელზე
ცერცვივით შევასყარე და
გავწმილდი უფხო მეთევზე.

ვერ მოვაწონე მე თავი,
სულ დამეკარგა მერე მთლად.
რომელ გზას გაჰყვა, ნეტავი,
წყალმა შთანთქა თუ ხმელეთმა?

გონზე რით ვედარ მოვეგე,
რომ მისას ვერას ვგებულობ.
თქვი, ზღვაზე, მიანდე რომელ გემს,
პირში წყალჩაგებებულო.

ეტყობა, ულამაზესმა
ჰპოვა ტოლ-ფარდი აშიკვი,
ვისი გულისთქმა მას ესმა...
პოეტის ოცნებაში კი

დარჩა უმკაცრეს ასულად...
ო, ის რომ წარგებს შეხრიდა...
ეჰ, ჯემალ, რა დრო გასულა
კედელზე ცერცვის შეყრინდან

მიტინგი

დღეს ხალხის ზღვა მომოქარა,
აყოლილი დროის მოდას,
იყოფოდა ერთმანეთთან დატაკებულ
ნაპირებმად
და ჯგლეფთაში მამაპაპურ ზღაპრავით
მოისმოდა

რუხორიდან უპოვართა დაპურების
დაპირება.

მთავარი სულ დაგვაფიქვა ხმამალამა
მიტინგებმა –
მტერ-მოყვარე რომ თავხედობს,
მოკვიტინდა, მომჯობინდა.
უთვისტომო იქვექება, იკბინება, იტლინკება,
„მომუი“ ქართლის ხარჯზე ცდილობს
ამოძრომას „მომუიმიდან“.

საფსუქრო რეფორმა

ადრე არ იყო ასეთი წესი,
თამაშის წინ რომ გაჰყავთ ბავშვები.
ენდე, პატარა გოგონავ, მესის,
არ არის შენი ხელის გამშვები.

ბაღიშემისთვის, იცოდე, როსმე
შენს იმ მონაყოლს ექნება ფასი,
ფეხბურთის მეფეს რომ მწვანე მოლზე
ეჭინა შენი ფაფუკი ფაცი.

ის მაინც ბრუნავს

ვინც მოგვევლინენ მონსტრად მამულში
ყველანი ჰგვანან ბოროტ შემოიღებს.
მე არ გახლავართ ნოსტრადამუსი,
მაგრამ ვამტკიცებ, მოვა დრო იგი
ჩემი შვილების სიცოცხლეშივე
კუთვნილ საზღაურს ყველა მოიმკის.

დაუმრუნდება სევანურ სამყაროს
კოდონი თავის მზით და ხეივნი.
ადგება ფეხზე სამურზაყანო,
რაც აფხაზეთის საგამფინოა
და გალილეო გალილეივით
შესძახებს: გალი საქართველო!

იორაბი

დაბერდა ხევის მინდია,
ფიც-ვერცხლის ფიცხი მლოცველი.
მასთან სნოს ვედარ მივდივარ,
არადა მახსოვს დრო ძველი:
სალამოს აჩნდა მაგიდას
მისი დღის ნამუშაკარი,
ამოსდიოდა მაგიდან
ტკბილისიტყვა, ანუ შაქარი.

ვერ სძოვდა იმ ახვრებთან,
ვინც კი მიანდა იროდად.
ყაზმეგთან ვეძას დახვრეპდა
და ირემივით ყვიროდა.

სამრტული სანსი

თქვენ გულის გულში მყავხართ, ამდენად
ფოლიანტებში დაფლულთ არ გეძებთ,
უკვე თვალეში არ მიდამდებთ
მე ვახუბტიზე და პლუტარქებზე.

კაცობრიობის მამოძრავებელ
ნიშანსვეტებზე მე ვიოცნებე
ისე, ვითარცა ამორძალეებზე,
ფიზიკოსებზე, გენიოსებზე.

„ყოფნა-არყოფნა“, საკითხი დიდხანს
სტანჯავთ რაინდებს შორ დანიამი.
„არყოფნა“! – სული მიუგებს კითხვას
გმირი ექიმის უორდანიასი.

2021 წელს ტურიზმიდან
1,2 მილიარდი
დოლარის
შეპოსავალი მივიღეთ!

2021 წელი საქართველოში საერთაშორისო ტურიზმის აღდგენა სწრაფი ტემპით გამოირჩეოდა, როგორც შემოსავლების, ასევე მოგზაურების კუთხით. ამის შესახებ ინფორმაციას ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია ავრცელებს.

მათივე ცნობით, საერთაშორისო მოგზაურებიდან საქართველოში 2021 წელს 1,244,941,717 მილიარდი აშშ დოლარის შემოსავალი მიიღო. საერთაშორისო ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების აღდგენის დინამიკა 2019 წელთან შედარებით ყოველწლიურად სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს – 2021 წელს აღდგენილია შემოსავლების 38% პროცენტი. რაც შეეხება დეკემბრის თვეს, აღდგენის მაჩვენებელია 58% შეადგინა. 2020 წელთან შედარებით კი შემოსავლების ზრდა 130 %-ს აღემატება.

„2021 წელს საქართველოში საერთაშორისო მოგზაურის რაოდენობამ 1,881,271 შეადგინა აღდგენის კოეფიციენტი კი 2019 წლის მონაცემთან შედარებით 20%-ია. 2020 წელთან შედარებით კი საერთაშორისო მოგზაურთა რიცხვი 7.7% პროცენტით გაიზარდა. 2021 წლის 12 თვეში საქართველოში 1,577,463 საერთაშორისო ტურისტული ვიზიტი შედგა. 2019 წლის მონაცემთან შედარებით ტურისტული ვიზიტების 31% აღდგენილია. 2020 წელთან შედარებით კი ზრდა 45.1%-ს შეადგენს.“

2021 წელს საერთაშორისო ვიზიტორების ვიზიტების უმეტესი რაოდენობა საქართველოში განხორციელდა კერძოდ, ვიზიტების 51% საქართველოს საერთაშორისო აეროპორტების საშუალებით შესრულდა. აღდგენამ კი 2019 წელთან შედარებით 48% შეადგინა, – აცხადებენ ტურიზმის ადმინისტრაციაში.

მსოფლიო ბანკის
შეფასებით, 2021 წელს,
საქართველოს
ეკონომიკა
10,5 პროცენტით
გაიზარდა, ხოლო 2020 წელს,
ეკონომიკური ზრდა 5,5% გახდა,
2023 წელს კი,
5% იქნება.

აღნიშნულ მონაცემებზე დაყრდნობით, საქართველო, ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს შორის, ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებლით, წამყვან პოზიციებზეა.

„მსოფლიო ბანკმა, 2022 წლისთვის, გაზარდა საქართველოს ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი, წინა შეფასებასთან შედარებით და ის 5,5%-ს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებელი ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს შორის ერთ-ერთი საუკეთესოა არა მხოლოდ 2022 წლისთვის, არამედ, საშუალოდ, 2022-2023 წლებში, საქართველოს ექნება ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი ზრდა ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებს შორის“, – აცხადებს ეკონომიკის სამინისტროს ეკონომიკური ანალიზისა და რეფორმების დეპარტამენტის უფროსი ვახტანგ ცინცაძე.

ლეგიონერები

„ჯვაროსანთა“ ნაკლები

საპალატოში ჩემპიონთა ლიგაში გიორგი შერმადინის „ლენოვო ტენერიფემ“ თურქულ „პინარ კარშიაკას“ უმასპინძლა და დაძაბულ ბრძოლაში 76:69 დაამარცხა.

სტუმრები პირველი ტაიმის განმავლობაში უკეთ ირჯებოდნენ, მაგრამ მეორე ნახევარში ესპანელებმა გაცილებით უკეთ ითამაშეს და საბოლოოდ გამარჯვება მოიპოვეს.

გიორგი შერმადინმა 30 წუთში 14 ქულა, 6 მოხსნა, 1 პასი, 2 ჩაჭრა და 1 დაფარება მიითვა, მისი მარგი ქმედების კოეფიციენტი კი 21 გამოდგა და მატჩის MVP გახდა.

მომდევნო ეტაპზე გამსვლელის ვინაობა ჯერ არ გარკვეულა, რადგან საპასუხო შეხვედრა თურქეთში გაიმართება.

ევროლიგის მეოცე ტურში თორნიკე შენგელიას ცსკა სტუმრად ათენის

„პანათინაიკოს“ დაუბრუნდა და ბერძნული გრანდის დამარცხება საკმაოდ ადვილად – 98:74 მოახერხა.

პირველ ტაიმში მოსკოველები აშკარა უპირატესობას ფლობდნენ და დიდ შესვენებაზე 25-ქულიანი უპირატესობით გავიდნენ, რაც, ცხადია, მატჩის ბოლომდე არ გაუნიავებიათ.

თორნიკე შენგელიამ პარკეტზე 20 წუთი გაატარა და ხსენებულ დროში საკუთარ გუნდს 16 ქულით, 4 მოხსნითა და 4 პასით დაეხმარა. ქართველმა მძიმე ფორვარდმა 10-დან 5 ორქულიანი, 3-დან 1 სამქულიანი და 3-დან 3 საჯარიმო ჩააგდო. შედეგად, მისი მარგი ქმედების კოეფიციენტი 16-ს გაუტოლდა.

არმიელებს ევროლიგაში 11 მოგებითა და 7 ნაგებით მეშვიდე ადგილი უკავიათ, მომდევნო შეხვედრას კი დღეს შინ ფრანგულ „ლიონ ვილერბანთან“ გამართავენ.

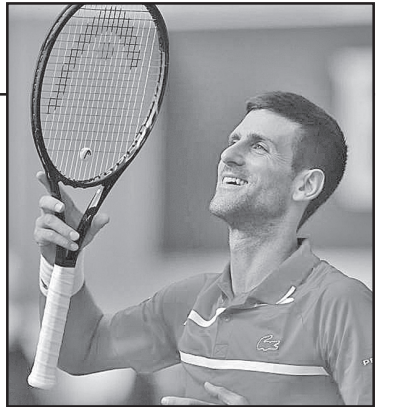
კორტს მიღვა

თაილას დაბრუნდა?

ნოვაკ ჯოკოვიჩის არც ფული აკლია და არც ტიტულები – მოგესხენებათ, იგი კარგახანია მსოფლიოს პირველი ჩოგანია, რითიც ყველაფერია ნათქვამი, მაგრამ კანონთან მაინც მწყობრად.

შეგახსენებთ, რომ შარშანწინ გაქანებული ლოკდაუნის დროს მშობლიურ სერბეთში საჩვენებელი ტურნირი მოაწყო, რომლის შემდეგაც კორნავირუსით თვითონ, მისი მეუღლე ელენა რისტიჩი, თანამემამულე კორტის დიდოსტატი ვიქტორ ტროიცი და ამ უკანასკნელის ფეხმძიმე თანამეცხედრე დაინფიცირდნენ.

რომ გვეგონა, გულშემატკივართა კერპი აღნიშნული მწარე გაკვეთილიდან სათანადოდ დასკვნებს გამოიტანდა, ახალ შარში გაეხვია, რომელსაც, დიდი ალბათობით, მკაცრი განაჩენი მოჰყვება. საუბარია ისტორიულად, რომლის პერიპეტეიებიც ერთ კვირაზე მეტია სპორტული სამყაროს ყურადღების ცენტრშია მოქცეული და ერთბაშად სამი ქვეყნის კანონმდებლობის დარღვევის ნიშნებს შეიცავს.

1. მას შემდეგ, რაც 16 დეკემბერს კორნავირუსი დაუდასტურდა, ორკვირიანი კარანტინი სამშობლოში უნდა გაეწეოდა, მაგრამ მეორე დღესვე დატოვა იგი.

2. „ნოლე“ კარგახანის განმავლობაში ცრუობდა, რომ „მწვანე კონტინენტზე“ ყოველგვარი ტრანზიტული გადაადგილების გარეშე ჩაფრინდა, მაგრამ გაირკვა, რომ გზად ესპანეთში „შეიარა“, რითაც ისიც გაცხადდა, რომ მისი საზღვარიც წესების დარღვევით გადაკვეთა.

3. რაც შეეხება ავსტრალიურ იალლიშებს, მასზე ტომების დანერგა შეიძლება. მართალია, იქაურმა თემებმა ჯოკოვიჩი რატომღაც შეიწყალა, მაგრამ საბოლოოდ ვერდიქტი მაინც ემიგრაციის მინისტრმა უნდა გამოიტანოს.

ფორუმი

მორის პეოტსა

ფიგურისტთა შარშანდელი ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორმა მორის მხითილაშვილმა ტალინში წარმატებით დაიწყო წლებიანდელი კონტინენტური

ფორუმი და მოკლე პროგრამაში მეოთხე ადგილის დაკავებით ფინალში სავალდებულო პროგრამით სრიალის უფლება მოიპოვა.

მან 34 მეტოქესთან დავაში 92,76 ქულა (51,12 – ტექნიკური ელემენტებისთვის და 41,64 – პროგრამული კომპონენტებისთვის) მოაგროვა და მხოლოდ რუსულ ტრიოს ჩამორჩა.

რაც შეეხება ნიკა ევაძეს, მას 63,60 ქულა ბრძოლის გასაგრძელებლად არ ეყო.

საფეხბურთო მოზაიკა

ზიმბაბველი მსაჯი მაკვეზე 2018 წელს რუსეთში გამართულ მუნდიალზე 2 შეხვედრას გაუძღვა, ასე რომ, კვალიფიკაცია არ დაეწუნება, მაგრამ ის, რაც კამერუნში მიმდინარე აფრიკის ეროვნებათა თასის 33-ე გათამაშებაში შეემთხვა, ძნელი ასახსნელია და საუკეთესო შემთხვევაში საათის მოშლას თუ დაბრალდება, თუმცა ვინ იცის, იქნებ საჭირო ოთახში მისასწრებლად გაუხდა საქმე და ამიტომაც მოიქცა კურიოზულად. საუბარია ტუნისისა და მალის ნაკრებთა შეხვედრაზე, რომელიც აღნიშნულმა არბიტრმა უნებლიე თუ ადამიანური შეცდომით ჯერ 86-ე, ხოლო შემდეგ ბოლო წუთის ამონაწერამდე ორჯერ ვადამდე დაასრულა – ამ დროს მალი 10-ს იგებდა.

ბის წინ, როცა მავრიტანიის სახელმწიფო ჰიმნის ნაცვლად ორგანიზატორებმა ზედიზედ სამჯერ სულ სხვა ჰიმნები გააუღერეს და ბოლოს თვით ამ გუნდის წევრებმა უმუსიკოდ შეასრულეს ეროვნული მელოდია. ეტყობა, ამანაც განაპირობა გამბიასთან მარცხი – 0:1.

მართალია, მოგვიანებით იგი მიხვდა (თუ მიახვედრეს?), რომ უსამართლო გადანყვეტილება მიიღო და შესაძლებელ მოთამაშეებს ბრძოლის გასაგრძელებლად მინდორზე უხმო, მაგრამ გაბრაზებულმა ტუნისელებმა ამაზე უარი განაცხადეს, რაც შეიძლება საკმაოდ ძვირი დაუჯდეთ, ვინაიდან ტურნირის რეგლამენტი მსგავს შემთხვევებში მატჩის მიტოვების ინიციატორთა ფორუმიდან მოკვეთას ითვალისწინებს.

არანაკლებ საოცრად განვითარდა მოკლენები იმავე დღის კიდევ ერთი შეხვედრის დაწყების წინ, როცა მავრიტანიის სახელმწიფო ჰიმნის ნაცვლად ორგანიზატორებმა ზედიზედ სამჯერ სულ სხვა ჰიმნები გააუღერეს და ბოლოს თვით ამ გუნდის წევრებმა უმუსიკოდ შეასრულეს ეროვნული მელოდია. ეტყობა, ამანაც განაპირობა გამბიასთან მარცხი – 0:1.

აქვე უნდა ითქვას პირველი ტურის ანტისაფეხბურთო ხასიათის შესახებაც – 12 მატჩში სულ 12 გოლი გავიდა, აქედან 9 თამაში 1:0 დასრულდა, ორი – 0:0 და მხოლოდ ვახსნის შეხვედრაში იხილა მაყურებელმა 3 ბურთი (მასპინძელ კამერუნს 2 პუნალიტი შეაშველეს).

დღევანდელი „ელ კლასიკო“ ახალი ეპოქის დასაწყისი უნდა განდგეს „ბარსელონასთვის“ – აცხადებდა საუბრობის არაბეთში გასამართავი ესპანეთის სუპერთასის ნახევარფინალური შეხვედრის წინ საგი, რომელიც კატალონიელთა მთავარი მწვრთნელის ამპლუაში პირველად შეება „სამეფო კლუბს“.

მისი ოპტიმიზმი საფუძვლიანი აღმოჩნდა, რადგან გუნდმა, რომელსაც ხანგრძლივი მკურნალობის შემდეგ ფატი და პედრი დაუბრუნდნენ, აგრეთვე „მანჩესტერ სიტისგან“ ნაციდი ფერნან ტორესით გაძლიერდა, პრიმერადივიზიონის გამოკვეთილ ლიდერთან, რომელსაც სატურნირო ცხრილში მთელი 17(!) ქულით ჩამორჩება, ძირითადი დრო ფრედ – 2:2 დაასრულა და მხოლოდ დამატებულ 30 წუთში დამარცხდა – 2:3. ეს იყო „რეალის“ საიუბილეო – მე-100 გამარჯვება მარადიულ მეტოქესთან ისტორიულ დავაში 96-ის წინააღმდეგ.

ასევე დამატებითა დრო გამოავლინა იტალიის სუპერთასის მფლობელი. ესაა მილანის „ინტერი“, რომელმაც მშობლიური „ჯუზეპე მეაცას“ სტადიონზე რეკორდსმენ „იუვენტუსის“ (10 ტიტული) დამარცხებით – 2:1 მეექვსედ შეამართა პრესტიჟული ჯილდო.

შეგახსენებთ, რომ სიმონე ინხაგის შეხვედრები „სერია-ა“-შიც მორიგ ტრიუმფს უახლოვდებიან.

ჯანო ბაგრატიონის არდავიწყება

სააგაყო ქართველი

83 წლის ასაკში გარდაიცვალა სასიკადულო მამული შვილი – სპორტსმენი, პედაგოგი, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საპატიო პრეზიდენტი ჯანო ბაგრატიონი.

მან დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური და საქართველოს სახელმწიფო ფიზიკური კულტურის ინსტიტუტები.

ჯანო ბაგრატიონი იყო ხელბურთელი, მწვრთნელი, თამაშობდა თბილისის „ბურევესტნიკში“; 1973-1984 წლებში მუშაობდა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტში ფიზალზრდის კათედრის გამგედ; 1984-1987 წლებში თბილისის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარეა; 1987-1991 წლებში – საქართველოს სახელმწიფო სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე; 1991-1993 წლებში – საქართველოს სპორტისა და ტურიზმის მინისტრის მოადგილე;

1993-1996 წლებში – საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე; 1996-1998 წლებში – საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე; 1999-2004 წლებში იყო საქართველოს მე-5 მოწვევის პარლამენტის წევრი, ხოლო 2004 წლიდან – საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის საპატიო პრეზიდენტი. გამოქვეყნებული აქვს 18 სამეცნიერო მეთოდური ნაშრომი და ერთი მონოგრაფია.

ჯანო ბაგრატიონი გახლდათ თბილისის საპატიო მოქალაქე, მიღებული ჰქონდა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის ორდენი; იყო ღირსების ორდენის კავალერი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ორდენოსანი, ვახტანგ გორგასლის სახელობის ორდენის კავალერი.

რეზო აბაშუკელი იყო ბოპოქარი სულის დიდი პოეტი!

საქართველოს გულშემატკივარი, სამშობლოს მოჭირნახულე, დაუღალავი ბატონი რეზო (რევაზი) აბაშუკელი დღეს სამზვოს ტოვებს. მისი ბასრი სიტყვა და მკვეთრი პოზიცია იმ რეალობასთან შეჯახების შედეგი იყო, რომელიც გულწრფელად არ მოსწონდა. მართალია, მისი პოზიციისადმი საზოგადოების გარკვეულ ნაწილს განსხვავებული აზრი ჰქონდა, მაგრამ, ალბათ, ყველა,

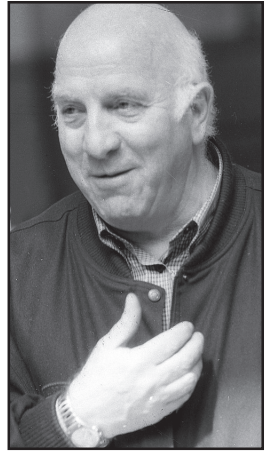
ვისაც კი სამართლიანობის გრძობა და ლიტერატურის სიყვარული აქვს, აღიარებს, რომ იგი იყო ბოპოქარი სულის დიდი პოეტი, რომელიც გამორჩეული გარეგნობით, ძლიერი ხმითა და თავისი შესანიშნავი ლექსების დეკლარირებით წარუშლელად დარჩება ჩვენს მეხსიერებაში.

აღვაჯენთ ლოცვებს ბატონი რეზოს (რევაზის) უკვდავი სულისათვის, რათა უფალმა სავანესა მართალთასა დაანესოს იგი, ხოლო ახლობლებსა და გულშემატკივართ მომადლოს მშვიდობა და მისთვის ლოცვის ძალა.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი
ჩილაძე

ჯანო ბაბრატიონი

მწუხარებას გამოვთქვამ სახელოვანი ხელბურთელის, მწვრთნელისა და სპორტის მოღვაწის ჯანო ბაბრატიონის გარდაცვალების გამო. ბატონმა ჯანომ არაერთი გამარჯვება მოუტანა ქართულ სპორტს, შემდეგ კი ათწლეულების განმავლობაში ემსახურებოდა ახალგაზრდა სპორტსმენტთა აღზრდას. ამავე დროს იგი გახლდათ სამაგალითო მოქალაქე მეგობრებისთვის, კოლეგებისთვის, ახალგაზრდებისთვის.

ამ მიმე წუთებში გულწრფელ სამძიმარს და თანადგომას ვუცხადებ ჯანო ბაბრატიონის ოჯახის წევრებსა და ახლობლებს.

ირაკლი ღარიბაშვილი

გივი შულაროვი ოჯახით ღრმა მწუხარებით იუწყება რომ გარდაიცვალა

ჯანო ბაბრატიონი

უახლოესი მეგობარი, თბილისის ქვემარტივი კოლორიტი და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მე ბოლნისის ლომებს ვთლიდი...

კიდევ ერთი ვარსკვლავი მოსწყდა ქართული პოეზიის თანავარსკვლავედს. დავაზუსტებ: ელვარე, თვალისმოჭრელი, თავისთავადობით გამორჩეული ვარსკვლავი.

სურდა. და თუ ამ ბრძოლაში ხანდახან მეტისმეტად კუჭტი და უკმეხი იყო, არსთაგამრიგებ ხომ იცის, მხოლოდ იმიტომ, რომ მის უკან ივერთა სისხლით მორწყული მიწა იდგა, მისი სა-

თუმცა არ გამქრალა და ხატზე შემოძლია დაეფიცო, რომ მყისვე მარადისობაში დაიდო ბინა...

რეზო აბაშუკელი.

სისხლი სისხლთაგანი მრავალსაუკუნოვანი ქართული პოეზიისა.

მას იმ დროს, იმ ეპოქაში მოუწია ცხოვრება, როცა გონარეული, გავეშებული ბრბო ქვების სროლით სდევდა მაცხოვარს, მუდამ იმ ხალხში ტრიალებდა, ვისაც დათრობა რომ დათრობაა, დათრობაც კი მხოლოდ სხვისი სევდით, სხვისი ტანჯვით შეეძლო და არა გახარებით.

მას, ქვემარტივ პოეტს, ამის ატანა არ შეეძლო, არ შეეძლო ბედნიერი და კმაყოფილი კაცის როლის თამაში. ჰოდა, ისიც ებრძოდა ეშმასა და სატანის მოციქულებს, ვისაც მისი საესავი სამშობლოს მოშობა ეწადა, ვისაც ამ მიწიდან ყოველივე ქართულის ამოშანთვა

თავყანებელი მამული - რემას ჩამორჩენილი უმშვენიერესი ბედაური, დიდი გაჭირვებით რომ მიიკვლევდა გზას საუკუნეების უღრანებში ისე, რომ აქეთ-იქიდან მგლების ავისმომასწავებელი ყმული ესმოდა. ადამიანი, თანაც მოაზროვნე თუა, ყოველთვის მარტოობისთვისაა განწირული და ამ ქვემარტივებსა შეგუებული პოეტი ლამაზი რაინდივით მარტოებრძოდა ქარის წისქვილებს და ამ წისქვილებზე უფრო დიდ ბოროტებებსა და უბედურებებს.

სულ უკვირდა, ვინ მოუყარა თავი ასე ერთად ამდენ პილატესო, ვინ, ვინ გააკრა ჯვარზე ლურსმნით ჩვენი ბედკრული სამშობლო, თუ ვინმეს ვერ იტანდა, ყისნაღიან კაცებს ვერ იტანდა; ყელგამოჭრილი ვარდების დარდი ანუხებდა. მხნეც იყო და შეუპოვარიც. იშხნელეზის ეშხი ათრობდა, მათი არამქვეყნიური სიმღერები ათბობდა და პოეზიის ჩამქრალჭრაქს ავიწყებდა...

კარგად იცოდა, რა მიწის პატრონიც იყო, მამალხობის ფრთის დარი მიწისა და ესეც აამაყებდა და მხნეობას მატებდა, ვაზის ჯვარზე სხივივით დახვეული თმისა ეიმედებოდა და კიდევ სანახელში ჩამდგარი ბიჭისა...

ავი მუსაიფი იყო კახთ ბატონის ირაკლისა და ალბათ ცოტა ვინმე თუ მისვდა, რომ საქართველოს ამ გოროზი და ბრაზიანი მეციხოვნის არსებაში დიდი ბავშვი იყო დაბუდებული, სიყვარულისთვის და ბედნიერებისთვის მოვლენილ ამ ქვეყნად. ბატონო რეზო!

„რა მკათათვეში მზე ლომზე შევალს“, მუდამ გაგვახსენდები ბოლნისის ლომებზე ამხედრებულ მცველ დარიალის კარიბჭისა. სწორედ ეგ ლომები გაგიძღვებიან სულეთისაკენ, ჩემო ძვირფასო უფროსო ძმაო და მეგობარო.

ასკილის ტყეში კი ბავშვებით ტირიან ბეთანიის თეთრი სანთლები და ასე გაცილებენ ზეციური საქართველოსკენ.

ზაალ პოტიოველი

მზია და მანანა ქაჯაიები, ვოვა იოსელიანი, სპარტაკ ქობულა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ძველი თაობის ერთ-ერთი გამორჩეული იურისტი, უმნიშვნლო რეპუტაციის მქონე პროფესიონალი სამართალდამცველი, უკეთილშობილესი პიროვნება

კაკიბონ კვიციანი

და თანაუგრძობენ განსვენებულის შვილებს დალი და მაია კვიციანიებს, სიძეებს - ლადო ქანტურისას და თენგო ბერიშვილს.

გურამ სალარაძე ოჯახით იუწყება უახლოესი მეგობრის

ჯუბა სანავას

გარდაცვალებას და თანაუგრძობს განსვენებულის ოჯახს.

თენგიზ ქავთარაძე და ზაურ ფხალაძე ოჯახებით სამძიმარს უცხადებენ ნოდარ, დემურ, ნათელა მუმლაძეებს ძმის

ბურამ იოსების ძე მუმლაძის

გარდაცვალების გამო.

განხილვა აუქციონის ჩატარების შესახებ

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-306'6 მუხლების საფუძველზე სპეციალისტი შპს „ემჯი პოლინგ“ კრედიტორ ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს ქეთინო რურუას საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:

1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: ქეთინო რურუა (პ/ნ 02001018838), თბილისი, თეიმურაზ ბოჭორიშვილის 1 გასასვლელი №6, სართ. 6, ბინა №53
უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: თბილისი, თეიმურაზ ბოჭორიშვილის 1 გასასვლელი №6, სართ. 6, ბინა №53 (საკადასტრო კოდი: 01.11.12.018.175.01.01.053).
უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდაამავალი სანივთო ვალდებულებებით.
2. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: 124387.57 ლარი;
3. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2022 წლის 17 იანვარი, 14:00 საათი.
4. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2022 წლის 31 იანვარი, 14:00 საათი.
5. აუქციონის ჩატარების ფორმა: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge.
- 5.1. ელექტრონული აუქციონის მონაცემები: განაცხადის №71271HZP76626622; აუქციონის ნომერი: 71271 ლოტის ნომერი: 766266

6. მოვალე: ქეთინო რურუა (პ/ნ 02001018838), თბილისი, თეიმურაზ ბოჭორიშვილის 1 გასასვლელი №6, სართ. 6, ბინა №53.
7. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ემჯი პოლინგ“ (ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. №40, სართული 11.
8. აუქციონის პირობები:
 - აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;
 - მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;
 - აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის ბენეფიციარი უნდა იყოს კრედიტორი - ს/ს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“.
 - აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შექენიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ემჯი პოლინგის“ საბანკო ანგარიშზე (ს/ს „ვითიბი ბანკი“, ანგარიშის ნომერი GE17TB1188736020100003). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებულ პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.
9. აუქციონის პირობები: გამოქვეყნებულია ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის №71271HZP76626622; ლოტის ნომერი: 766266).
ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2022 წლის 31 იანვრის 10:00 საათამდე.

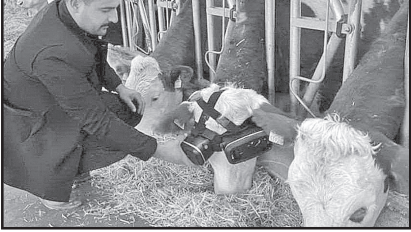

„ჯადოსნური ახალი წელი, ანუ ერთი კონცნის ისტორია“

სამართლიანად პირველი არხის ფილმი „ჯადოსნური ახალი წელი, ანუ ერთი კონცნის ისტორია“ 14 იანვრიდან კინოთეატრში გავა. ფილმის სატელევიზიო პრემიერა მაყურებელმა თეთრში 31 დეკემბერს იხილა.

კლასიკური მუსიკა და სათვალეები ნეკროლოგის ასაგადად

თურქულ ფერმერმა იზზეტ კოსაკმა თავის ძროხებს ვირტუალური რეალობის სათვალეები უყიდა, რომლებშიც ცხოველები ზაფხულის მდელოების გამოსახულებებს ხედავენ.

ასეთი გადაწყვეტილება კოსაკმა მას შემდეგ მიიღო, რაც რუსეთში ანალოგიური ექსპერიმენტის ჩატარების შემდეგ გაიგო, რომლის შედეგადაც ცხოველებში შფოთვის დონე შემცირდა, რძის რაოდენობა კი გაიზარდა.

ისეთი რა დაუშავა ბავშვმა?

ბრიტანეთში აკრიტიკებენ ქალს, რომელმაც ვაჟს ლუციფერი დაარქვა. 27 წლის ჯოჯი კინგი დეფონში ცხოვრობს და აცხადებს, რომ რელიგიური არ არის და ბიჭს განდგომილი ანგელოზის სახელი მხოლოდ იმიტომ დაარქვა, რომ მისი ჟღერადობა მოსწონს.

მისივე თქმით, ლუციფერის დაბადებამდე მან 10 შვილი დაკარგა, ლუციფერი კი ლათინურად „სინათლის მომგანს“ ნიშნავს. ამ თემზე კინგმა ერთ-ერთ ტელეშოუში განაცხადა, რომლის თვამაც უჩვეულო სახელები იყო. შოუს მაყურებლებმა და ინტერნეტ-მომხმარებლებმა კინგის არჩევანი გააკრიტიკეს.

ლუციფერი არის სახელი, რომლითაც რამდენიმე მითოლოგიური არსება მოიხსენიება, ქრისტიანულ სარწმუნოებაში კი ასე განდგომილ ანგელოზს, სატანას, უწოდებენ. განდგომილ ანგელოზზე მითითება მომდინარეობს ბიბლიის ტექსტში (ისაია 14:3-20) ნახსენები ნინადადების ინტერპრეტაციაზე, რომელშიც ვინმე, სახელით „ციცკრის ვარსკვლავი“ (ლათ. Lucifer) ზეციდან ჩამოგდებულად მოიხსენიება.

რა პროდუქტის ჭამა აკრძალვას საეფო ოჯახის წევრებს?

მიუხედავად იმისა, რომ კემბრიჯის ჰერცოგინიას ქვით მიდღტონს პირადი მზარეულების არმია ჰყავს, რომლებსაც შეუძლიათ ნებისმიერი რამ მოამზადონ, რასაც ის ისურვებს, აღმოჩნდა, რომ პრინც უილიამსა და მის ცოლს გარკვეული პროდუქტების მიღება „აკრძალული“ აქვთ.

სამეფო ოჯახის ყოფილი შეფ-მზარეულისა და ქვეყნის ერთ-ერთი წამყვანი კულინარის დარეკ მაკგრედის თქმით, მენიუდან დედოფალ ელისაბედის თხოვნით ამოღებულია კარტოფილი, ბრინჯი და პასტა, განსაკუთრებით კი ვახშამზე. შეფ-მზარეულის განმარტებით, ეს წესი იმიტომ შემოიღეს, რომ დედოფალს ნახშირწყლები არ უყვარს და ვახშმის მენიუდან ის სამუდამოდ ამოიღეს.

დედამინას ასტროიდი უახლოვდება

18 იანვარს დედამინას 1 კილომეტრის სიგანის ასტროიდი „7482“ მოუახლოვდება. ის, მომდევნო 2 საუკუნის პროგნოზების გათვალისწინებით, ჩვენს პლანეტასთან ყველაზე ახლოს იქნება.

ასტროიდი, რომელიც 1994 წელს აღმოჩენილი, 76 192 კმ/სთ სიჩქარით იმოძრაობს. არავინ ელის, რომ მოძრავი სხეული დედამინას შეეჯახება, თუმცა, ეს მოვლენა სწორედ პლანეტასთან მოახლოების მანძილთაა გამოჩნეული. ის დედამინასგან 1609 344 კილომეტრის მანძილზე იქნება. ეს არაა ყველაზე დიდი ასტროიდი, რომელსაც დედამინასის ჩაუვლია.

იქტიოზაჰრის ნაპრსი ნეშტი ნყალსაჰაში...

დიდ ბრიტანეთში ნაკრძალის თანამშრომლებმა წყალსაცავის განმდობი საშუალების დროს იქტიოზაჰრის ნაპრსი ნეშტი აღმოაჩინეს. ჟურნალისტები არქეოლოგებს დაუკავშირდნენ, რომლებმაც დაადგინეს, რომ ეს დიდ ბრიტანეთში ნაპრსი ყველაზე მსხვილი ზღვის მტაცებლის ნეშტია. მისი სიგრძე 10 მეტრია. სპეციალისტები აღნიშნავენ, რომ ზომისა და მდგომარეობის გათვალისწინებით, ეს ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი აღმოჩენაა ბრიტანული პალეონტოლოგიის ისტორიაში.

იქტიოზაჰრები დედამინასზე 250-90 მილიონი წლის წინ ბინადრობდნენ. ისინი თანამედროვე დელფინებს ჰგავდნენ. ზღვის ეს მტაცებლები ჰაერით სუნთქავდნენ. იქტიოზაჰრები 90 მილიონი წლის წინ გადაშენდნენ. რატლენდი, სადაც ნეშტი აღმოაჩინეს, სანაპიროდან 50 კილომეტრის მანძილზე მდებარეობს, თუმცა 200 მილიონი წლის წინ იქ ოკეანე იყო.

განმეორებითი ბუსტარლოზების სტრატეგია ახალი შტამის ნინააღაღაჰ ქედიტუუნარო

განმეორებითი ბუსტარლოზების სტრატეგია ახალი შტამის ნინააღაღაჰ ვერ იქნება ქმედითი. ამის შესახებ განცხადებას ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მრჩეველთა ჯგუფის სპეციალისტები ავრცელებენ, რომლებიც „კოვიდ-19“-ის სანააღაღაჰ ვაქცინებზე მუშაობენ. მათივე თქმით, ნინასწარი მონაცემები ცხადყოფს, რომ დღეს არსებული ვაქცინები „კოვიდ-19“-ის ახალი შტამით, „ომიკრონი“ ინფიცირების პრევენციის კუთხით ნაკლებად ეფექტურია. თუმცა, ეს ვაქცინები კვლავ იცავს ინფიცირებულს დაავადების მძიმე ფორმის განვითარებისგან. ექსპერტები აცხადებენ, რომ აუცილებელია, ისეთი ვაქცინების შექმნა, რომლებიც უკეთ შეძლებენ ინფიცირებისა და „კოვიდ-19“-ის გადაცემის პრევენციას. თუმცა, მსგავსი ვაქცინების შექმნამდე და იმის გათვალისწინებით, რომ „კოვიდ-19“-ის ვირუსი იცვლება, არსებული ვაქცინები უნდა განახლდეს, რათა მათ შეძლონ სათანადო დაცვა „ომიკრონის“ და სხვა მომავალი შტამებისგან.

საქართველოს რესპუბლიკა SAKARTVELOS RESPUBLIKA

ვაშა ფშაჰილას №48 ტელ: 239-03-43

მთავარი რედაქტორი სპარტაკ ძოგულია 599 36-00-35

პასუხისმგებელი რედაქტორები: გურამ გოგიაშვილი 599 53-76-16;

ალეკო ასლანიშვილი 599 56-81-86;

პასუხისმგებელი მდივანი მამუკა ვაშაქიძე 514 33-33-24

გამომცემლობა: შპს „ახალი საუკუნე – გაზეთი“ საქართველოს რესპუბლიკის გამომცემელი“ 599 53-76-16; 599 36-00-35

შპს „თანადგომა“-ი გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ ტ: 599 79-76-79

იბეჭდება სტამბა „კოლორი“ ე. ბაღდავაძის №3

კოდონ ჰაუფი uac(უაკ)070.4(479.22) ს-323

ავტორთა საჩუქრადღეობა! რედაქციის მიერ შუაპირობითი მასალაზე დანიშნული ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაქალაქა, გუდაამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აგებენ ავტორები.

გაზეთის მომწოდებელი ნომერი გამოვა ორშაბათს, 17 იანვარს

უსტორიკული ვაჭრობის ქარსი: აუუ ფონური - 3.0875; ვებ - 3.5065; ბრიტანული პირაპნა სტარტინგი - 4.2064; 100 რუბლი - 4.1407; თურქული ლირა - 0.2230; აზერბაიჯანული მანათი - 1.8177; 1000 სომხური დრამი - 6.4181.

Table with exchange rates for various currencies and gold prices. Columns include currency names and rates.

დაგვიკავშირდით, მოგვწერით: ტელ: 296-72-86, 599-79-76-79, 568-82-09-84 ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge